

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

Bahati gonič

BROJ 86

CENA 2 DINARA

KADA POSETITE
GENERALNO ZASTUPNIŠTVO ŠVAJCARSKÉ FIRME

DARWIL

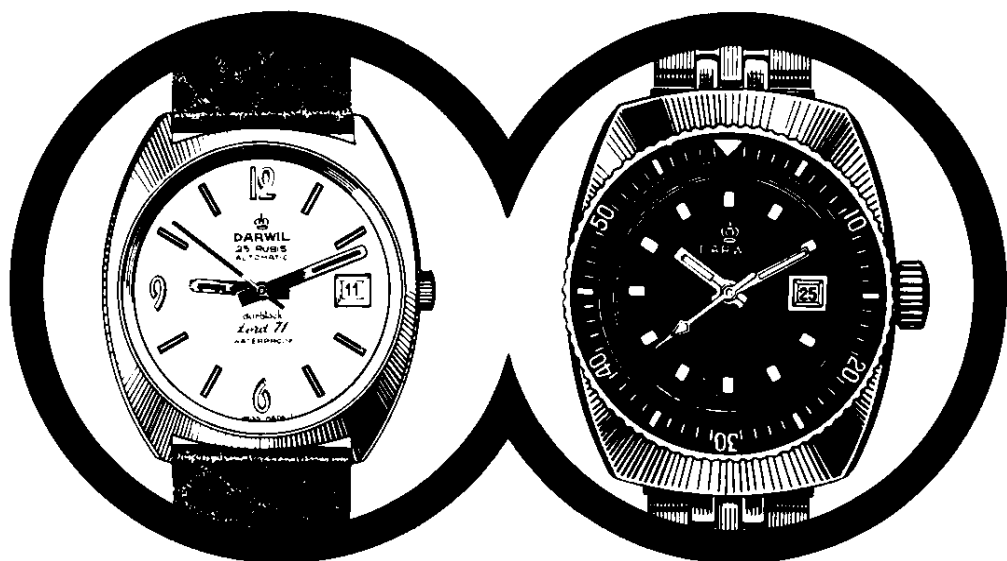
TRST PIAZZA S. ANTONIO NUOVO 4/I-II

MOĆI ĆETE DA IZABERETE JEDAN OD PREKO 600 TIPOVA ČASOVNIKA „DARWIL“ I „ARETTA“ POZNATIH PO PRECIZNOSTI I ELEGANCIJI OBLIKA. TOM PRILIKOM NE PROPUSTITE DA OBRATITE PAZNJU NA NAJVEĆI IZBOR ZLATNOG NAKITA U EVROPI, PO SVETSKIM KONKURENTNIM CENAMA, IZRAĐENOG OD 14, 18 I 22-KARATNOG, SLUŽBENO KONTROLISANOG ZLATA!

PREPORUČUJEMO

ZA VAS — ČASOVNIK LORD 71
ZA VAŠU SUPRUGU — ČASOVNIK LADY 71
SA UGRAĐENIM DARBLOCKOM KOJI ŠTITI OD POTRESA I UDARA

ČASOVNIKE „DARWIL“ I „ARETTA“ MOŽETE NABAVITI I U SPECIJALIZOVANIM TRGOVINAMA I ROBNIM KUĆAMA U JUGOSLAVIJI!
SERVISI ZA ODRŽAVANJE POSTOJE U SVIM VEĆIM MESTIMA

**BAHATI
GONIČ**

Naslov originala:

WILLIAM MARK:

ALAMOSA

Copyright by Martin Kelter Verlag 1970. _

Bahati gonič

Ovo je priča o Feriju Lokhedu. Mračna priča o mladom čoveku iz Alamosa, koga je strast za viskijem, oterala u smrt.

Bio je naočit mladić, lep, visok, vitak, bujne, smeđe kose, svetlih očiju, blistavo belih zuba i preplanulog tena. Čelo mu je bilo visoko, brada snažna, nos pravilan, usta lepo oblikovana. Jednom rečju: momak koji pada u oči.

Onog dana, kada je sve počelo, nosio je smeđe pantalone, sivu platnenu košulju i stari stetson. Nisko na bedrima imao je opasač, a na levoj strani se klatio teški revolver — danser 45. Ovo oružje je zaradio u Alamosi u jednoj partiji pokera. Čizme su mu takođe bile smeđe, sa malim mamuzama, kakve se nose u Koloradu.

Feri Lokhed je jahao snažnog sivca. Konačno, ovaj dan je bio kao i svi prethodni. Samo što mu je, kada je ustajao i savijao pokrivač kolt

ispao iz futrole u travu. To mu se do tada nije desilo.

Stari, ričokosi Džoe Holman je nabrao obrve i rekao:

— Gledaj da danas ne potežeš revolver, Feri!

— Gluposti! — odbrusio je mladić. — Ostavi me na miru sa tim tvojim sujeverjem!

Ferguson, koji se tu zatekao, pogleda starog kauboja upitno:

— Možda će se jednog dana Feri tako razgneviti da će potegnuti kolt na tebe? Onda ti ta tvoja sujeverja i propovedi neće pomoći.

Džoni Mek Lin, mršav dugonja četrdesetih godina, koji je vodio grupu goniča, povika glasno:

— Hajde, ljudi, umijte se malo na potoku, pa krećemo! Treba da prevalimo dobar komad puta do Dodž Sitija!

Da, to je bilo ujutro. Tog kobnog dana po Ferija Lokheda, dana koji je odlučio ceo njegov dalji život, ustao je ne baš najbolje raspoložen. Inače je uvek bio živahan, veseo, zainteresovan za sve što se oko nje ga zbiva.

Prevalili su preko četiri stotine pedeset milja. Iako se nije jahalo baš u preterano oštrom tempu, trideset konja je zadavalo dosta muka i posla.

Bili su to konji iz Alamose, teške, veoma snažne životinje, koje će utovariti u vagone u Kansasu, a odatle ih odvesti na istok, gde se veoma cene. Pre svega u planinama Indijane i Kentakija. Malo je vrsta konja koja su tako izdržljive kao čuveni Alamosa konji.

Kada je tog jutra vođa ponovo izgovorio ime „Dodž Siti“, Feri Lokhed se setio slike koja ga već od pre pola meseca zaokuplja, sve do dana kada je od Džona Mek Lina saznao da je izabran u grupu gonika koji idu u Kansas. Bila je to privlačna, primamljiva slika dalekog grada, koji se nalazio na obali reke Arkanzas.

Prema pričama, koje je često slušao od kauboj, to je bio divan grad. Govorili su da se tamo nalazi salun do saluna. Jedna kockarnica je luđa od druge, a devojke najlepše i najtoplokrvnije na celom zapadu.

Sve to se navodno steklo u Dodž Sitiju!

Tamo je Vajat Erp bio maršal! Veliki, čuveni Vajat Erp, za koga je znao svaki čovek na zapadu!

Pored toga, tamo najčešće boravi veliki strelac i kockar Dok Holidej. Mora da je izuzetan događaj posmatrati Holideja kako igra poker.

U ovo doba godine su i neobuzdani divlji traperi u gradu da bi se pripremili za svoj nekada i meseci-ma dug boravak u šumama.

Možda u ovo vreme ima i lovaca na bivoie. Oni navraćaju u Dodž Siti pre nego što krenu prema severu. Pre svog velikog lovačkog pohoda provode neku vrstu odmora u gradu.

Sa juga dolaze u Dodž obično kauboji, koji zaključuju poslove za narednu godinu, pregovaraju. Po tome je Dodž Siti bio poznat i svuda je nazivan stočarskim gradom. Keltmen agencija za otkup stoke bila je na daleko poznata. Ko je tražio dobar posao na pašnjacima, jahao je u Dodž Siti, jer su se bogati rančeri iz okoline zadržavali nekada i nedeljama u gradu i vrbovali ljude.

Za mladića iz Kolorada je ime Vajata Erpa bilo vezano za niz uzbudljivih avantura. Potere za razbojnicima, borbe, ubistveni dvoboji revolverima...

Konačno za tako mladog, neiskusnog čoveka sve je bilo avantura.

Grad Dodž Siti činio mu se kao jedinstvena šarena divlja avantura. Doživljaj kome se noćima sanja. Niko nije radije sanjario budan o takvim stvarima od Ferija.

Danas će se, dakle, teško putovanje kroz prašinu, pljuskove, oluje i nepodnošljive žege, posle ledenih noći, konačno završiti! Još danas treba da stignu na cilj.

Dodž Siti!

Šta li bi mladi, zaneseni kauboj sada kazao da mu je stari Džoe Holman počeo da proriče: Taj grad će biti tvoja nesreća, Feri. On će te povući u zlo i razbojništva i to tvojoj sopstvenom krivicom!

Feri mu naravno, ne bi poverovao. Naprotiv. Verovatno bi se ljutito brecnuo na starog, nazivajući ga kukumavkom i zloslutnicom.

Pred goničima je bio težak dan. Možda najteži na celom putu.

Džoni Mek Lin je namerno tako isplanirao. Ma koliko deonica pred njima bila beskrajno duga, žega nepodnošljiva i posla preko glave, ljudi će to bez roptanja podneti, jer je to ujedno kraj puta i jer stižu na cilj u — Dodž Siti!

Dan je doista bio ubistven. Sunce je nemilosrdno zaslepljujuće žarilo. Žega je bila teška, bez daška pove-tarca. Već u osam sati goniči su se kupali u znoju. Uskoro se znoj izmešao sa sitnim, rečnim peskom koji su konji svojim kopitama uskovitali. Znoj i pesak su se pretvorili u neprijatnu, lepljivu masu.

Oko podne su stigli na sedamnaest milja od reke Arkanzas.

Mek Lin je naredio da stanu. Napojili su konje u senci drveća na obali. Kada je to obavljeno, dozvolio je ljudima da se okupaju.

Posle toga su se odmorili još pola sata, a zatim je počelo pripremanje ručka.

Danas, međutim, niko od goniča nije osećao glad kao obično, tako da se kuvar Džekins nije naročito trudio. Pripremio je čorbu. Ljudi nisu ništa kazali zbog toga što je neukusna i mlaka.

Sve su prihvatili. Konačno, Dodž Siti je već bio tu, na domaku. Vođa im je rekao da mogu da stignu za tri i po sata.

Posle ručka su nastavili put, jašući uz samu obalu reke.

Kada su se posle dva sata na ho-

rizontu pojavile kuće, Beb Arizona je počeo da urla.

— Eno ga Dodž Siti, gazda! Dodž Siti!

— Koješta, momče! — umirivao ga je vođa. — To je tek Simaron.

Simaron! Samo ime je mladom Feriju Lokhedu zvučalo kao nešto neodoljivo. Simaron! U tom gradu je pre četrnaest godina bio krvav sukob između belaca i Indijanaca. Taj obračun je čak okončan pobedom crvenokožaca.

Simaron, divlji kaubojski grad. Dodž Siti u malom!

Feri je razrogačio oči dok su jahali glavnom ulicom. Međutim, nije bilo ničeg naročitog na čemu bi zastavio pogled. Sive kuće, nekoliko poprečnih ulica, radnje, krčme — sve kao i u Alamosi.

Džoni Mek Lin mu nije ni dao mnogo vremena da razgleda okolo. U oštrom tempu su projurili kroz mali grad, tako da su ljudi na ulici ljutito mahali glavama.

Samo je šerif Ed Masterson, brat Bata Mastersona, koji je u Dodž Sitanju bio vođa Vajatovih pomoćnika, stajao mirno naslonjen na dovratnik svoje kancelarije i zadovoljno se smešio. Shvatio je razlog žurbe. Naime, znao je da danas moraju da stignu u Dodž Siti čim ovoliko grabe. Osim toga, bilo mu je poznato da konji moraju danas da se utovare u vagone.

Simaron se već tokom godinama navikao da bude neka vrsta predgrađa čuvenog Dodž Sitija. Bez obzira što je i ovde moglo sve da se vidi i doživi što i u Dodžu.

Trebalo je prevaliti još dvadeset i jednu milju. Dug put za umorne

ljude iz Alamosa. Dvadeset i jedna milja žege, prašine i žeđi.

Putu kao da nije bilo kraja. Feri Lokhed je stalno zapitkivao vođu puta koliko još ima do cilja.

Džoni mu je uvek mirno odgovarao:

— Pogledaj table. Ima ih svuda uz put! Treba samo da otvoriš oči, to je sve. Od Simarona do Dodž Siti-ja ima dvadeset i jedna milja.

— Koliko smo odmakli od Simarona?

— Ako ti je to baš tako važno, jaši natrag i raspitaj se negde...

Prokletstvo, zar se taj Dodž Siti nalazi u paklu? Trebalo bi već da se krovovi pojave na horizontu...

No, potrajalo je još dosta vremena. Beskrajno mnogo vremena. Sunce kao da nije htelo da skrene na zapad. Peklo ih je nemilosrdno.

Ili im se samo tako činilo?

Feri Lokhed promrsi kroz zube starom goniču, koji je već satima jahao uz njega;

— Đavo bi ga znao, ali ovo je najdužih dvadeset milja u mom životu!

Mladi kauboj je čak za trenutak pomislio da grad možda nije spaljen, nestao sa lica zemlje?

Možda se moćna reka Arkanzas izlila iz svog korita i poplavila sve oko sebe? Možda je Dodž nestao u rečnom mulju?

Zatim se setio svoje kuće. Mislio je na sedokosog oca, koji se više od pola veka mučio na malom ranču.

Imanje se nalazilo na lošem, kamenitom tlu. Tu su mogli da se gaje konji, ali ne i goveda. Uprkos tome, stari Lokhed je uporno hteo da ostvari svoj životni san i dirindžio od jutra do kasno u noć.

Sedam puta do sada su mu Indi-

janci sve spravili sa zemljom. On- da je došao rat, pa je otac morao da nosi punih pet godina uniformu, a da to nikome nije koristilo. Škodilo jeste, i to ranču, jer baš u ratnim godinama žetva je bila dobra. Po- red stočarstva, Lokhed je bio i far- mer. Da je u toku ratnih godina bio kod kuće, mogli su malo da se opo- rave od šteta iz prethodnih godina. Majka i deca to nisu mogli da po- stignu. Vratio se kući kao sed čovek. Međutim, nije bio slomljen i svojski je ponovo prionuo na posao. Radio je kao pre, kao da i nije od- lazio od kuće.

Majka je bila zdrava do rata. On- da se razbolela, radeći suviše napor- no. Nikada se više nije oporavila. Bila je dobra, vredna žena.

U kući je sve bilo uredno i čisto, a pomagala je i u polju i kod gove- da. Nisu mogli da dozvole sebi da drže kauboje. Tu treba izuzeti sa- mo starog Rika Somersa, koji je još od rata radio kod njih. Radio je sa- mo koliko za tanjir hrane. Inače sedeo je gotovo celog dana u čošku.

Ajrin, starija sestra, dve godine mlađa od Ferija, bila mu je najbolji drug. Sada, kada se nje setio, na us- nama mu je zaigrao jedva vidljiv osmeh.

Lepa Ajrin Lokhed bila je ponos cele porodice. Kada je jednog dana Norton došao iz grada da je odvede, porodica ga je ismejala i odmahivala glavom. Radnik u pilani, koji je vo- leo da popije koju čašicu više, nije bio čovek za nju.

Bez obzira na sve, Feriju je bio žao Nortona. Kada je onako skru- šen i odbijen odjahao sa njihovog imanja, Feri je pošao za njim pa su u Alamosi u baru kod Majka En-

grasa popili po čašicu. U toku popodneva ispili su još po nekoliko čaša.

Uopšte uzev, Norton je bio taj koji je Ferija namamio na viski.

Otac je često govorio da je to Norton učinio iz osвете.

Ostala deca bila su mlađa od Ajrin.

Džoni, petnaestogodišnji deran, bio je već jak kao medved. Na usnama mu je uvek igrao veseo osmeh, a oči su mu svetlucale.

Lujza je imala nepunih četrnaest i svi u porodici su se nadali da će izrasti u lepu devojkicu kakva je Ajrin, ako ne i lepšu.

Najmlađi član porodice Lokhed bio je Pet. Imao je deset godina i Feri je za njega bio uzor, neka vrsta poluboga.

Bez obzira na siromaštvo i težak rad, u porodici su vladali ljubav, sloga i razumevanje. Sitne čarke između mlađe braće i dveju sestara nikada nisu imale ozbiljniji karakter. Slike iz porodičnog života, sećanja na prijatne i teške trenutke promicale su sada kroz glavu mladog kauboja, koga je neodoljivo privlačio vreli Dodž Siti i avanture koje mu u njemu predstoje.

Da, imao je neko čudno predosećanje. Nešto ga je pritiskalo u grudima. Tumačio je to uzbuđenjem zbog skorog dolaska na cilj. Nije još znao ono što znaju stariji ljudi, nije znao za preteće zle sutnje. I da ga je u ovom trenutku neko upozorio ne bi vredelo. U ovom uzrastu Feriju je nedostajalo mnogo važnih stvari: snaga, uviđavnost, zdrav razum, sve što se iskustvom i godina-

ma stiće. Prosto nije imao još prilike za to.

Morao je u Dodž Siti.

Pre nego što su stigli u grad, Mek Lin je naredio da zastanu i rekao:

— Pošto smo već stigli u pokrajinu Ford imam nešto da vam kažem. Ponašaćete se u gradu kako pristojni ljudi iz Alamose, koji nešto prodaju. Naš gazda ima nameru da još konja ovde dotera, pa treba da budete uljudni i pristojni.

Dodž Siti je, zapamtite, nekada bio ozloglašen, divlji grad. No ta vremena su oдавно prošla. Čovek koji je svojom gvozdenom rukom ovde uspostavio red i mir, poznat vam je, kao i svima ostalim na zapadu. To je Vajat Erp. Nadam se toplo da on uopšte neće imati razloga da nas primeti. To i nije potrebno. Nemojte to smetnuti s uma, momci. Mi ovde prodajemo konje i to hoćemo češće da činimo. Ko misli ovde da divlja i besni, bolje nek odmah ostane kod korala. Pored toga, neko od vas mora da preuzme stražu. Ko se dobrovoljno javi, dobiće tri dolara više.

Tri dolara! Šta su bila bedna tri dolara u poređenju sa Dodž Siti-jem!

Ko bi se u ovom trenutku odlučio da sada, na domaku grada, ostane van njega?

Stari Holman je podigao ruku. Ni on još nikada nije bio u Dodž Siti-ju, ali je znao da neko mora da ostane kod konja i da to mladim ljudima veoma teško pada.

Mek Lin energično odmahnu glavom.

— To ne dolazi u pitanje. Zar da se javi najbolji čovek. — stari Holman? Zar hoćete da vas stari kauboj postidi?

Ne, to nisu hteli, ali su oborili glave i zagledali se u pesak. Niko nije hteo da odustane od Dodž Sitija.

Onda vođa reče oštro:

— U redu, ja ću lično preuzeti stražu!

Džoe Holman promrsi:

— Šta ti pada na pamet, Džoni? Ja sam već rekao da ću ostati kod konja.

— Ne, ja ću stražariti kod korala, kada poslovi budu obavljani. Do tada možeš ostati kod konja.

Ni jedan od kaubojja nije dizao pogled. Svi su se stideli, ali ni jedan od njih nije smogao snage da dobrovoljno čuva konje.

Neki unutrašnji glas kao da je govorio Feriju: Javi se ti! Ne možeš dozvoliti da nadzornik sa Koring ranča čuva stražu kod korala ispred Dodž Sitija, dok ti, balavac sa ostalima juriš kroz grad.

Veoma je cenio snažnog, upornog i pravičnog nadzornika i stideo se više od ostalih.

Međutim, ni on nije smogao snage da podigne glavu i kaže: Ja se javljam, Džoni. Ne dolazi u obzir da vi čuvate stražu!

Bila bi to šansa da izbegne zlu sudbinu. No bio je suviše mlad, usijane glave. Zar da posmatra grad iz daleka, naslonjen na ogradu korala, da se za nekoliko dolara odrekne tolikih zadovoljstava i uživanja? To bi značilo tražiti suviše. Nemoguće!

U Ferijevoj mašti bilo je hiljade zadovoljstava, koje je ovaj nadaleko čuveni grad mogao da nudi. Bezbroy divljih radosti, kojih u Koloradu, u dalekoj pokrajini Alamosa nema.

Predstave, koje je on sobom do-

neo, bile su sasvim pogrešne i prilično neodredene. U suštini ipak šaroliko bezazlene, tako da bi dobar poznavalac prilika u Dodž Sitiju mogao samo da se gorko nasmeje.

Zamišljao je da stari kaubojski grad izgleda blistavo i prijatno kao Santa Fe, i da je velik kao San Francisko, divalj kao Dalas i poročan, kockarski kao Kvinsi na Misuriju. Da ima kamene kuće kao Topeka, široke ulice poput onih u Tombstonu i da se piće toči nemilice kao u Abileni.

Stotinu gradova je izmešao u jedan, čije ga je samo ime dovodilo u stanje zanosa.

Uostalom, gde se još toliko stvari događalo, kao u Dodžu? Zar ovde čuveni razbojnik Kenton nije uhvaćen? Zar Milt Rajs nije ovde položio oružje pred Vajatom Erpom? Zar maršal nije posle opasnog okršaja rasterao Džefa Kalika i njegove ljude? Zar ovde nije najzad klonuo i Teksašanin Trask, koji je došao sa namerom da uništi ceo grad?

Tu je uništen i ubica Helegan, dva brata Hakart! Mnogi, nebrojeni drugi razbojnici i probisveti!

Šta li ih je to baš ovamo privlačilo, sve te ljude sa velikim, ozloglašanim imenima? Bili su, istini za volju, razbojnici, ali slavni!

Doista, šta je bilo to što ih je privlačilo u ovaj grad?

Morao je, znači, da u sebi ima nešto naročito, jedinstveno!

Iz takvih razmišljanja trglo ga je ono što je video na horizontu.

Istočno na horizontu pojavili su se krovovi koliba, ambara, šupa i kuća. Bilo ih je sve više i više. Levo, na proplanku, videlo se mesno groblje.

„Kuće su se prostirale sve dole do reke“. To je početak Dodž Sitija, sinulo je mladom kauboju kroz glavu. Ovog puta nema zabune.

Ubrzo su stigli do prvih zgrada. Već su jahali glavnom ulicom Dodž Sitija, a kauboj Feri Lokhed je smatrao da su u predgrađu.

Bilo je i ovde saluna i radnji, tako da nije mogao a da ne namigne Džou Holmanu.

Prokletstvo, ako ovde ima toliko lokala — kako li je tek u centru grada!

Desno je bilo još nekoliko kuća, onda su naišli na jednu poprečnu ulicu, koja je nosila ime Bridž. Na desnoj strani bila je mala, temeljno građena, čista kuća, a za njom još tri. Posle toga, na desnoj strani ulice, nije više bilo ničega, pa je mogla da se vidi obala reke.

Neka vrsta drvene kule nalazila se na početku čitavog niza drvenih šupa, na kojima je pisalo Santa Fe depo. Iza šupa se još u daljini videlo nekoliko kuća, a još dalje par koliba, koje su se spuštale do same obale.

Leva strana ulice je bila gusto naseljena. Kuća uz kuću, krčma do krčme.

Dalje je sledilo nekoliko poprečnih ulica, jedna za drugom, a onda jedan veliki hotel sazidan od kamena — Dodž hotel.

Najzad su na desnoj strani ugleдали korale, u koje su smeštana ogromna krda goveda. Tu se završavao put velikih karavana.

Džon Mek Lin je zastao ispred jedne šupe, obeležene rimskim brojem, koji Feri nije umeo da pročita.

Uostalom, to ga nije ni zanimalo.

Pogledom je tražio grad u koji je tek hteo da uđe, ne sluteći da su već stigli do kraja.

Mek Lin pogleda mladića.

— Hej, Feri, sanjaš nešto? Sjaši i otvori ogradu. Tamo preko je naš koral.

Kauboj je sedeo ukočen u sedlu.

— Jesmo li već stigli?

— Naravno!

Užasna žega je u trenutku zaboravljena. Dug, naporan put takođe.

— Gde se nalazi grad?

— Pa sada smo upravo prošli kroz njega, Feri!

Feri Lokhed se uhvati za glavu.

Ne, to ne može biti istina!

To bedno, siromašno naselje da bude Dodž Siti?!

Pa to je ludost, besmislica. Ružno priviđenje!

— Da, da momče! Šta si ti zamišljao — umeša se stari Džoe Holman. — To što smo videli je sve!

Feri je nešto žustro hteo da odbrusi, ali jednostavno nije bio u stanju da proslovi ni reč. Razočaranje ga je paralizovalo.

— To... je bio... grad? — promucalo je konačno.

Mali Havelok ga munu laktom.

— Priberi se, Feri. Nije tako loše. Nećemo se ovde ženiti i ostati za uvek.

Ženiti? Ne, to svakako, ali... ko li mu je, do đavola, pričao da...

A svi oni ljudi, koji su kao omdijani dolazili ovamo da tu i umru?

U redu, to su bili razbojnici! Ali zbog čega su baš ovamo hrlili, kada nije bilo ničeg. Baš ničeg!

A Vajat Erp? sinulo je mladom kauboju kroz glavu. Vajat Erp mora da je doista u ovom gradu, ovom

neprijatnom naselju, koje je zapravo imalo jednu jedinu ulicu, ili, bolje rečeno, polovinu.

— Sjaši! — upozori ga vođa.

Feri kliznu ukočenih pokreta iz sedla.

Upravo je doživio najveće razočaranje u svom životu. Šta je sve sanjao, maštao, priželjkivao!

Da li je sve u tome što je suviše sanjao? Sigurno, i to je svakako bio razlog što je ovako strašno razočaran.

Pa taj Dodž Siti je jadniji i ružniji od Alamosa!

Najbolniji zaključak i najteže saznanje! Alamosa!

Sada bi najradije kazao: Mister Mek Lin, ja ću preuzeti stražu.

No toliko je bio smeten da nije prevaleo rečenicu preko usana.

Onemeo, ukočen, išao je prema vratnici koral, povukao je ljutito i ona je ostala da visi na jednoj šarki. Feri je šutnuo nogom i uskovitla prašinu.

Ostali kauboji su ga posmatrali. I oni su, u stvari, bili razočarani, samo ne toliko. Osim toga, umeli su bolje da prikrivaju svoje raspoloženje.

Smestili su konje u koral. Džoni Mek Lin zatvori vratnice, priđe kolibi, otvori vrata, a onda posla Ferija da otvori dva mala prozora.

Mladi kauboj ustuknu zapahnut vrućinom. Tek kada je kroz prozore malo prostrujao vazduh moglo se disati.

Momci su posedali za grubo istesan sto i ćutke gledali pred sebe.

Kuvar je na brzinu pripremio kafu. Uskoro je prijatan miris ispunio skromnu prostoriju. Feri je sve vre-

me sedeo napolju, na ivici pojila za konje.

Praznih očiju posmatrao je kuće, sumornu glavnu ulicu i sive zidove šupa, koje su se protezale do izvan grada. Feri Lokhed, mladić iz Kolorada, smatrao je ovaj dan već završenim. Nije ni slutio šta će sve još da mu donese.

Bilo je oko četiri sata. Sivi oblaci su se navlačili, dolazeći odozdo sa reke. Pritisak je bio neizdržljiv. Ljudi su sedeli u senci kolibe i posmatrali životinje u koralima.

Džoe Holman je šeo pored Ferija na pojilo. Stavljajući izgrizenu lulu od kukuruzovine u usta, rekao je:

— To su koral, moj dragi! Tu se smeštaju ogromna krda, koja teraju iz Teksasa...

Feri je ćutao. Gledao je prema gradu, koji je sada ležao tu na domaku. Oblaci su mu donekle izmenili lik. Nije nipošto bio lepši. Naprotiv. Kao iz daljine čuo je Holmanov glas:

— Tu stane dvadeset pa i trideset hiljada goveda. Možeš li to da zamisliš? Celo bogatstvo Oklahome i Teksasa.

Mladić ga nije slušao.

Nije mogao da ne misli na velikog Vajata Erpa. Kako je takav čovek mogao da izdrži u tom gradu? Bednom gradu, u kome čak ni glavna ulica nema kuće sa obe strane.

Pa to je užasno!

Feriju nije na pamet padalo da takvo raspoloženje može da muči njega, koji je maštao o avanturističkom, privlačnom, šarenom gradu.

Nije znao da ovaj orag ima i drugo lice.

Uskoro je iz grada naišao jedan

jahač. Bio je to vođa Mek Lin, koji je otišao da obavi posao. Vrarćao se bez žurbe. Verovatno nije našao čoveka, s kojim je trebalo obaviti poslove.

Možda će se tek pojaviti kada sva gužva prođe.

Gužva! Sada se setio na šta ga je podsećao ovaj veliki prostor sa šupama i koralima. Na napušteni prostor, na kome je nekada boravio cirkus. Otac mu je često pričao o velikom cirkusu, koji je jednom godišnje dolazio u Birmingem, odakle je otišao kao mladić.

Feri je umeo da dočara sliku onoga što je otac pričao. Uopšte otac je tako slikovito pričao o starom zavijaču da je čak verovao da bi to mesto prepoznao i da ga niko ne upozori na ime grada.

Tako isto je mislio i o Dodž Siti-ju. Poznavao je taj grad pre nego što mu je Mek Lin rekao da je izabran za goniča konja. Da će ići na daleki put u Kansas.

I šta sad? Šta je ostalo od grada, za koji je mislio da ga poznaje kao da je u njemu već boravio?

Šta da ispriča Ajrin kada se bude vratio? Toliko toga joj je unapred već kazao. Znali su satima da pričaju do duboko u noć, sedeći za kuhinjskim stolom. Svi ostali članovi porodice bili su odavno u postelji. Obično je dolazio sa posla oko sedam sati. Ajrin ga je čekala da jeđu zajedno, dok su mlađi i roditelji najčešće jeli već oko šest.

— Samo nemoj ostati u tom Dodž Siti-ju — govorila je.

Feri Lokhed okrete glavu i sreće pogled starog kauboja Holmena. Kako su mu sada u ovom trenutku

sestrine reči i njena zebnja bili besmisleni!

Džoni Mek Lin je sišao s konja i seo na stepenik ispred kolibe. Izvukao je dunvankesu i mirno, lagano uvijao cigaretu.

Feri ga je posmatrao.

Kakvo tvrdo lice je taj čovek imao!

Izenada je prema njemu osetio nešto nalik na mržnju. On je bio taj koji ga je povukao na ovaj dugi put? Zar nije samo nekoliko milja ispred grada rekao:

— Ljudi, sada se nalazimo u pokrajini Ford! Nadam se da ćete se u Dodž Siti-ju tako ponašati da u svako doba možemo opet da se vratimo u njega!

Baš tako je rekao i time još povećao ogromno Ferijevo uzbuđenje.

Prokletstvo, kako to treba da se ponašaju u ovoj jazbini? Ti ljudi mogu da budu srećni što vide nekoliko jahača koji dolaze iz pravog lepog grada...

Mek Lin kresnu šibicu i pripali cigaretu. Ne dižući pogled, rekao je:

— Možete sada da idete, momci! Holmanu ću dati novac!

Momci! Zar su oni njegovi momci! Zašto sada govori tako srdačno, kada ih je pet stotina milja gonio i kinjio!

Feri protrlja lice. Prokletstvo, šta me je to sada spopalo? Mek Lin je baš ispravan mamok i nikoga nije kinjio. Sve napore je podnosio i sam isto koliko i ostali. Čak je, iako im se žurilo, kada god se to moglo, tražio zgodan hlad da predahnu...

Osim toga, gotovo uvek je govorio srdačno svima: momci!

Beb Arizona skoči sa ograde koralu i radosno baci šešir u vis.

„Mora da je lud”, pomisli Feri. „Čemu li se toliko raduje?”

Džekins se brijao iza kolibe. Pošto je hteo da izbegne zadirkivanje i šale, uradio je to na veliku brzinu, pa je zbog toga uspeo dobro da se poseče.

Ferguson, taj majmun, obukao je čak čistu košulju. I čizme je brižljivo izglacao. Džoe Holman im je podelio plate, isto kao što je to činio i kod kuće u Alamosi.

Kauboji su stavili novac u džepove i radosno trljali ruke.

Feri je posmatrao Mek Linovo lice.

— Pa, Feri — pitao ga je vođa. — Nisi baš raspoložen za odlazak?

Feri nabra čelo. Prišao mu je stari Holman.

— Hajde, idemo nas dvojica zajedno...

— Nisam raspoložen.

— Hajde sa mnom. Bolje je da ne idem sam.

— Ostavi me na miru.

Ostali su već odavno otišli u grad. Gledali su ih kako lagano, ozbiljno i pristojno idu prema kućama.

Može ovaj grad izgledati kako mu volja, ostaje činjenica da je u njemu Vajat Erp maršal. Prema tome, treba se ponašati kako dolikuje.

Nadzornik je još uvek držao u zubima gotovo dogoreo opušak. Okrenuo je glavu i namignuo mladom kauboju:

— Jel' momče, jesi li kiseo?

Kiseo? Ne, nije kiseo. Nije ga dug i naporan put dotukao.

Ali ovaj grad...

Ustao je, podbočio se i duboko uzdahnio vazduh. Punim plućima.

— Popiću čašicu i vratiti se...

— To ti nije loša ideja, momče.

Nadzornik baci opušak i ustade sa stepenice. Lagano je pošao prema konju i iz bisaga izvukao flašu sa viskijem.

Feri ga je posmatrao. Mek Lin je dakle doneo sebi iz grada nešto da prekrati vreme. Nadzornik je otpio veliki gutljaj i ponudio mladog kauboju:

— Hoćeš i ti jedan gutljaj?

Ovaj odmahnu glavom.

— Bolje popij ovde. Uštedi sebi šetnju po ovoj žegi.

— Ne, hvala.

Bila je to poslednja šansa.

Feri krete prema gradu. Ono što ga je u toku dugog puta privlačilo magičnom snagom sada ga je odbijalo. Mrzeo je i prezirao taj grad, kako što ništa do sada nije prezirao i mrzeo.

Kada je stigao do glavne ulice, pogledao je prema zapadu. Bila je to sasvim prava ulica.

Išao je duž glavne ulice Dodž Sijetla.

Bacio je kratak pogled na veliku kamenu zgradu, Dodž hotel. Nije ni slutio da na prvom spratu četiri prozora pripadaju apartmanu koji je iznajmio Dok Holidej.

Nastavio je lagano besciljnu šetnju.

Kelijev bar! Alhambra!

Zar ta imena nije već čuo? Zastao je razmišljajući. Ne, sigurno na zapadu postoje stotine gradova sa krčmama koje imaju slična imena.

Nastavio je put. Stigao je do radionice puškara, koji je izložio čitav mali arsenal. Takvih radionica i izloga bilo je i u Alamosi.

Naišao je na malu uzanu kuću, na čijim se otvorenim vratima na-

lazila zavesa od perli i dopirao snažan slaudanjav miris sapuna.

Feri nesvesno dodirnu bradu. Mogao bi da se obrije. Zbog čega, zbog koga? Za ovaj žalosni Dodž Siti?!

Zastao je i obazro se na sve strane. Ulice su bile kao izumrle.

Preko puta je pretovarna stanica sa šupama izgledala tako, kao da je tu najmanje sto godina. Samo su toranj obojili, pa je delovao avetinjski belo, među sivilom.

Dodž Siti? Možda je to neka kobna greška, možda uopšte i nisu stigli u taj grad. Obuzet sumornim mislima, koračao je dalje, pored krčmi, prema radnji u kojoj se prodaje duvan, zatim još dalje, pored nove krčme, sve do ugla gde se nalazila prodavnica gotovog odela.

Zastao je kao ukopan. Hej šta to piše krupnim slovima na onoj krčmi preko?

„Long Brenč” salun!

Pa to ne može biti istina. Okrenuo se da se vrati, pa onda ponovo pogledao u pravcu izloga krčme. Pisalo je sasvim razgovetno i nije moglo biti zablude: „Long Brenč” salun.

Išao je nekoliko koraka u natraške i sapleo se na jedan stepenik niskog trema.

Trljao je oči s nevericom i zabacio šešir na potiljak. Jednostavno nije mogao da shvati: Zar to poznati, čuveni, opevani „Long Brenč” salun?

Ta bedna mala krčma, s jednim prozorom i običnim pomičnim vratima? Bez ikakvih ukrasa, neupadljiva i sumorna kao i ceo grad.

Uzmicao je još dalje, dok nije stigao do drvenog ograđenog bunara na sredini ulice.

Obišao je bunar i video tablu sa natpisom, koji se jedva mogao da razabere. Nekako je uspeo da pročita:

„Nošenje vatrenog oružja na području grada je zabranjeno

Vajat Erp. maršal”.

Kauboja iz Alamose kao da je ovaj natpis naterao da živne. Krv mu je brže prostrujala žilama, kao da se probudio iz nekog polusna.

Nesvestan onog što čini, lagano je ponovio reči s natpisa:

— Nošenje oružja je na području grada zabranjeno.

Dakle, to je bila ta čuvena Vajat Erpova zabrana oružja o kojoj se toliko govorilo. Čak je o tome u novinama u Alamosi pisalo u jednom dugačkom članku!

Maršal je učinio nešto što se u to vreme još niko nije na Zapadu usuudio da učini. Gvozdenom energijom sproveo je svoju zabranu, tako da ljudi više nisu bili u mogućnosti da jedan na drugog potežu oružje.

Feri nije znao da je to jedan od poduhvata koji je maršala učinio besmrtnim, nacionalnim junakom Amerike. Kako je, uostalom, mogao i da nasluti da će neki čovek, koji živi u ovakvom grdu, postati besmrtni!

Zašto je ta zabrana tako bedna, na poluslomljenoj tabli, ispisana ispravnim, jedva čitljivim slovima? Možda više ni ne važi?

Odjednom mu je sinulo kroz glavu: možda Vajat Erp i nije više ovde. Ne bi ni bilo čudo da je napustio ovaj bedni grad. Veliki čuvar zakona svakako da je zaslužio veći, bolji grad.

Jasno, Feriju nije padalo na pa-

met da čuvar zakona Vajatovog kova i ne treba da radi u mirnom, čistom velikom gradu.

Odmahujući zbunjeno glavom, postavio je dalje i bez ikakvog uzbuđenja, čak prezrivo gurnuo krila pomičnih vrata.

U tom trenutku se setio kako je nameravao da uđe u čuveni „Long Brenč” salun umiven, izbrijan i u čistoj košulji!

Sada je to učinio bez ustručavanja takav kakav je bio.

Nikome to kao da nije smetalo. Lokal je bio gotovo prazan.

Morao je da navikne oči na polumrak, koji je unutra vladao posle žarkog gotovo zaslepljujućeg sunca na ulici.

Desno se nalazio šank, prilično dug. Levo je bilo nekoliko stolova, a u sredini širok prolaz i uboko u uglu još nekoliko stolova.

Nad šankom su visile dve mesingane lampe.

To je bio „Long Brenč” salun.

Feri se zagleda u cenovnik. Ovde je sve stajalo isto kao i kod kuće u Alamosi.

Ispod cenovnika je visila tabla sa prilično glupim upozorenjem, bar se činilo mladom kauboju:

„Ako ste ljutiti ne pucajte molim vas u kafedžiju. I pre svega poštedite naše ogledalo. Ono je najveće u našem gradu, a možda i celoj pokrajini!”

— Kakva glupost!

Mladić iz Alamosa se nasloni na šank, stavi desnu nogu na mesinganu prečku i pope se na jednu od barskih, visokih stolica.

Tek kada je to učinio, primetio je čoveka koji je sedeo napred u niši

kraj prozora. Video mu je samo siluetu.

Bio je visok, vitak čovek, sa šeširrom širokog oboda, u svetlosivom platnenom odelu. Među zubima je držao dugu cigaretu, a ispred leve ruke stajala mu je poluispijena čaša rakije. Sedeo je sasvim mirno.

U prvom trenutku se trgao, a onda oseti neku vrstu prijatnosti, jer je konačno sreo nekog čoveka u ovom odbojnom kao, izumrlom gradu.

— Helo!

Nepoznati kraj prozora klimnu glavom i uzvрати pozdrav.

— Ima li ovde šta da se popije?

— Kako da ne. Potoci pića.

Feri je osluškivao strančeo glas. Bio je veoma neobičan. Podsećao je na zvuk slomljenog stakla.

— Gde li se krije kafedžija?

— Mislim da nešto posluje po dvorištu.

— Nemarno poslovanje!

Ponovo se javio usamljeni gost:

— Desno od vas se nalazi flaša, levo stoje čaše. Poslužite se.

Šta da se... Uostalom, zašto da ne?

Privukao je bocu, izvukao zapušač i napunio čašu do vrha.

— Da sam na vašem mestu, odmah bi nalio i drugu — primeti stranac.

— Šta hoćete time da kažete — promrsi Lokhed. — Kod nas se ne sipa do pola čaše.

— To je šteta. Na taj način mnogo gubite.

Feri ga je gledao začuđeno. Da li se ovaj stranac ruga?

— Hodite ovamo i ponesite svoju čašu, pa ću vam pokazati!

Mladić sleže ramenima, uze čašu

i flašu i kliznu sa visoke barske stolice. Lagano je krenuo prema prozoru. Zastao je ukočen ispred stola.

— Sedite.

Feri sede preko puta nepoznatog, okrećući leđa prozoru.

Sada je mogao bolje da vidi neobičnog stranca. Imao je lepo, muževno lice i ledenoplave oči. Gornju usnu su mu krasili tanki, negovani brkovi. Kosa mu je bila tamnosmeđa, a odelo izuzetno elegantno.

U tom trenutku Feriju pada na pamet da nekako ne pristaje uz ovaj sumorni grad.

Fine ruke, kao satkane od samih nerava, mirno su mu ležale na stolu.

Iako je još od kada su stigli do koralala bio obuzet nekom sumornom ravnodušnošću, ovog čoveka je posmatrao kao opčinjen. U njemu je bilo nečeg što impresionira svakoga, a posebno neiskusnog mladića iz Alamosa.

Stranac mu pruži svoju čašu.

— Evo pomirišite.

Feri duboko udahnu miris pića.

— Nije loše.

— A sada malo porimišite svoju čašu.

Kada je to učinio, nabrao je obrve.

— Prokletstvo, kakav je ovo smrad? Sam đavo zna šta sam to ovde dobio?

— To je najbolji viski koji se ovde toči, mister!

— Zbog čega onda tako smrdi?

— Zato što se prepunili čašu, mister!

Feri odli dobar gutljaj na pod. Tada ponovo prinese čašu nosu.

— U pravu ste, već mnogo bolje miriše. Prokletstvo, nikada nisam ni pomislio da se u ovom bednom gra-

du može nešto pametno naučiti.

Ispričao je ukratko nepoznatom čoveku odakle dolazi i šta ga je dovelo u Dodž Siti.

Nepoznati ga je ćutke slušao. Osetio je iz kaubojevih reči ogromno razočaranje koje je doživeo. Feri Lokhed je završio svoju priču rečenicom:

— Ovo što sam ovde video prilično je bedna rupa. Zapravo, najbednija koju sam ikada video.

Bila je to laž, izrečena u gnevu. Nije mogao da se obuzda.

— Kako u takvom jednom gradu može da živi čovek, kao što je Vajat Erp? Kako može da izdrži u njemu? Nikada to neću shvatiti. Šta, na primer, može ovde da privlači Doka Holideja? — Za trenutak se trgao, nabrao obrve i upitao. — Oni sigurno nisu ovde, mister?

— Ko to?

— Vajat Erp i Dok Holidej!

Nepoznati klimnu glavom i ugasi opušak. Feri nakrenu čašu. Bila je već potpuno prazna. Privukao je flašu i još jednom natočio.

— Ne, to doista neću nikada shvatiti. Ili, pre će biti da su ta dvojica momaka drugačiji nego što ih kod nas u kraju opisuju.

— Kako to na primer? — ispiti-vao je stranac, koji nije bio niko drugi, do kockar Holidej.

— Mora da su to momci bez značaja, mašte, ograničeni, koji baš i pripadaju ovakvom gradu, pristaju mu! Drugačije ne bi moglo biti. Koji bi razuman čovek ovde mogao da izdrži?

Posle toga je počeo da opisuje svoj zavičaj u najlepšim bojama, puštajući uobrazilji na volju.

— Trebalo bi da vidite Alamosu! To je sasvim drugačiji grad!

I bio je drugačiji grad. Mali, siromašan i daleko beznačajniji od Dodža. No, kauboj to u ovom trenutku nije hteo da uvidi. Suviše je očekivao od Dodža i suviše se razočarao u njemu.

Feri je ispijao čašu za čašom.

Kada je stigao do četvrt, iza zaves od perli pojavio se čovek i odmah se dao na posao — prao je čaše.

— Još jednu čašu, Dok?

— Ne hvala vam Čalk!

Feri, koji je upravo prineo čašu ustima, iznenađeno je spusti na sto i pogleda stranca očiju koje su već svetlele pod dejstvom alkohola.

— Vi ste lekar? Slično sam nešto i mislio. Tako su kod nas krpači kostiju takođe odeveni. Zar niste vi malo suviše fini čovek za ovako pogano mesto?

U to im priđe krčmar i zastade kod stola.

— O, džentlmen se već poslužio?

— Da ja sam mu savetovao da to učini, Čalk — uzvratu kockar.

Feri pogleda krčmara.

— Vi ste vlasnik ovog saluna?

— Da.

— Znate, ja sam i vaš lokal sasvim drugačije zamišljao, kao što sam zamišljao drugačije ovaj Dodž, Vajata Erpa i Doka Holideja.

— Jeste li već videli Doka Holideja? — upitao je vlasnik saluna oprezno.

— Ne! — Lokhed privuče flašu iz koje je već sipao tri čaše. — To i nije potrebno. Nisam više naročito radoznao da upoznam te momke. Ko u ovakvom mestu živi, taj i nije vredan toliko da bi se Feri Lokhed

interesovao za njega. Trebalo bi da dodete kod nas i vidite Alamosu...

— Da, već sam čuo tu pesmu... — prekide ga vlasnik lokala.

Feri naglo ustade. Odjednom je osetio da ga noge ne drže baš tako čvrsto.

Prokletstvo, taj viski!

Nije hteo da okusi ni kapi više. Bar tako je obećao Ajrin.

Pre svega njoj. Koliko ga je samo molila!

Prvo je odlazio sa radnikom sa pilane, Ajrininim udvaračem. Posle toga je sam odlazio svaki drugi dan u grad u krčmu. Pošto mu se to veoma dopalo, kupio je u trgovini viski i poneo ga u bisagama kući.

Tako je alkohol počeo da postepeno ali sigurno gospodari njime, preuzima ga u svoje ropstvo. Vodio ga je pravo u propast. Inače, u dubini svog bića Feri Lokhed je bio dobar i pošten momak.

Žarko je želeo da postane jak, oštari momak. Istini za volju i bio je jak kao medved. Međutim, volja mu je često bivala veoma slaba.

Nije znao da je upravo gospodarenje svojom voljom ono što čoveka čini snažnim. Sposobnost savladavanja i gospodarenja sobom. Najzad, nije imao prilike da mnogo što šta u svome životu nauči. Prema tome, i značaj snage volje ostao mu je nepoznat.

Na pašnjacima su bili potrebni mišići, žilavost i izdržljivost. Da je izdržljivost veoma bliska rođaka jakе volje, ni to mu nije bilo poznato.

Na žalost, tako važnu stvar nikada više neće imati prilike ni da sazna...

Feri Lokhed nije obraćao pažnju na to da su napolju ulice oživele, da su kola dolazila sa svih strana, da su na njima sedeli ljudi koji su već obavili svoj dnevni posao i da su došli da nešto kupe za svoje rančeve i farme ili domaćinstva. Oda svud su stizali jahači, ostavljali konje vezane za prečke pred krčmama, da bi na miru, uz čašicu, karte i razgovor proveli večer.

Iz pansiona i mnogih privatnih konačišta hrlili su na ulice ljudi o kojima je Lokhed baš sanjao. Bogati rančeri iz velikog hotela „Dodž“, „Vrst Houza“ i mnogih drugih, zatim lovci na bivole, traperi, trgovci i prepodavci, vođe goniča, kauboji i bezbroj lupeža i skitnica, odjednom su preplavili ulice.

Svi oni su davali obeležje ovom gradu, koji je mladi kauboj tako prežirao.

Promakla mu je jedna od osobenosti Dodž Sitija — njegova čistoća.

Kuće su bile stare i sive i po tome se Dodž nije baš mnogo razlikovao od ostalih gradova zapada. U stvari, uopšte se nije razlikovao. Međutim, ulice, kuće prozori, vrata sve se to sijalo od čistoće, što je mladiću iz Alamosa promaklo.

Nije imao oči ni za svetiljke, koje su se palile u obližnjim lokalima i bacale čudnu svetlost na ulicu kroz staklena vrata, oblepljena raznobojnom hartijom. Ništa od toga nije video, iako je sedeo sa Holidejem u polumraku. Tako mu je promakla i divna zlatasta boja sunca koje je završavajući svoju dnevnu putanju, pozlatilo kuće i ulice. To je svim predmetima dalo novo lepše lice.

Dok Holidej ustade sa stolice.

— Hoćete li sa mnom?

— S vama? Kuda, to?

— Hteo sam nešto da vam pokazem.

— Šta to?

— Dodž Siti.

Feri nesigurnim pokretom odgurnu flašu od sebe. Samo trenutak ranije bi ovaj poziv odbio sa prezrenjem. Sada je međutim, prihvatio.

Ajrin mu je pala na pamet. Sigurno bi joj bilo draže da sa ovim lekarom šeta po gradu, nego da se negde za nekim šankom opije do besvesti i zapodene kavgu s nekim pijanim tipom.

— U redu, Dok, hajdemo!

Kockar u prolazu baci nekoliko novčića na šank, dodirnu obod šešira i lako, nečujno gurnu krilo pomičnih vrata.

Feri Lokhed je išao za njim.

Kada je prolazio pored šanka bacio je na lim krupni metalni novac i hteo da nastavi.

— Sačekajte, mister! — doviknu mu Beson. — Tri čaše viskija kod mene ne staju dvadeset dolara. Možda je u Alamosi tako, ali ovde u Dodž Sitiju nije.

Ferijevo lice se razvuče, od gneva. Hteo je nešto oštro da odbrusi, ali ga alkohol nije još toliko savladao da ne gospodari sobom.

Zbog toga je prečuo ovu primedbu, izrečenu sa dosta ironije i kupio sitniš.

Večernje sunce, koje je sada rumenozlatnom svetlošću obasjavalo glavnu ulicu i kao da je odjednom čarobnim štapićem izmenilo ceo grad.

Mladi kauboj je zbunjen zastao na tremu i posmatrao oko sebe.

Holidej je sišao niz stepenice.

Kada su stigli do ugla ulice Bridž, Holidej pokaza na lepu, čistu kuću, koju je Feri video još ulazeći u grad.

— Tamo stanuje Vajat Erp.

Feri je razrogačenih očiju gledao tablu, na kojoj je bilo ispisano: "Maršalska kancelarija". Primetio je sada i veliku zvezdu, kojom je bilo ukrašeno okno prozora.

Čudio se samom sebi. Kako je morao biti slep kada mu je sve ovo promaklo!

Kockar je išao nekoliko koraka ispred njega. Uputili su se ulicom Bridž. Usput je pokazivao mladom kauboju nekoliko zgrada koje su se nalazile malo uvučene, zatim mu je pokazao prostrano dvorište, u kome je bilo desetine ljudi, kola i konja.

— Blekova konjušnica. Najveća u gradu.

— Koliko konja? — pitao je Feri kroz zube.

— Četrdeset.

Nije ništa odgovorio nepoznatom lekaru. Zapravo, zanemio je. Veća od dve konjušnice u Alamosi je imala dvanaest, a manja samo sedam konja za iznajmljivanje.

Koliko samo kola ima u ovoj konjušnici!

Tek sada je primetio kako su ulice žive, pune ljudi. Jahači su grabili preko drvenog mosta, koji je odjekivao od snažnog topota konjskih kopita. Kola su se uz škripu kotrljala, meljući pod sobom sitan rečni pesak i pretvarala ga u prašinu. Na svim tremovima i vratima bilo je sveta.

Do đavola! Zar je to onaj grad koji je danas popodne video?

Dok Holidej je nastavio šetnju kroz kratku, poprečnu ulicu sve do

širokog drvenog mosta, koji je vodio na suprotnu obalu Arkanzasa.

Feri ga je sledio.

Na sredini mosta, na mestu gde je reka bila najšira, kockar zastade. Okrenuo se prema svom pratiocu.

Kauboj ga je stigao. Holidej izvali tabakeru iz džepa i ponudi Ferija cigaretom. Prihvatio je. Pošto je sačekao da mladi kauboj povuče nekoliko dimova, pružio je ruku u pravcu grada.

Bio je to divan, očaravajući prizor. Kuće su bile kao prekrivene purpurnom svetlošću zalazećeg sunca. Visoka kula kraj magacina na železničkoj stanici ogledala se u mirnoj površini Arkanzasa. A iznad svega toga vedro nebo, ispresecano rumenim prugama.

Zar je to isti onaj grad?

— Prokletstvo! — ote se Feriju uzvik oduševljenja.

— Kako vam se dopada Dodž Siti? — pitao je Holidej, ne skidajući pogled sa očaravajuće slike grada u smiraj dana.

Feri je brisao rukom oči, kao da hoće da odagna neku čaroliju i vrati se u stvarnost.

— Nema lepšeg grada — nastavio je kockar. — Samo, potrebno ga je dobro pogledati.

Ove prijatne trenutke uživanja prekinuo je ženski krik, a zatim lomljava i krckanje, praćeno škriptom kočnice na kolima.

Preko, nedaleko od Blekove konjušnice, na staroj prerijskoj kočiji slomila se osovina i sručila na ženu, koja je u tom času prolazila pored njih.

Doktor je krupnim koracima grabio napred i to tako brzo da ga mla-

dić iz Alamosa nije mogao da stigne.

Napred, na čošku, iz lepe male, kamene kuće izleteo je kao ispaljen visok čovek preplanula lica tamne kose i plavih očiju. Hitao je na mesto nesreće i stigao tamo prvi.

Feri još u trku vide kako se krupni čovek saginje, svojim krupnim ramenima podupire kola i izvlači slomljeni točak.

U to je i njegov poznanik stigao na mesto nesreće. Odlučno je povukao ženu ispod kola.

— Brzo, neki podupirač! vikao je čovek, koji je još uvek na leđima držao teški teret.

Primetio je mladića iz Alamosa i sav crven u licu, s mukom hvatajući vazduh od napora, doviknuo mu:

— Tamo preko, momče, istrgni jedan stub! Brzo samo!

Feri Lokhed je odmah reagovao. Pritrčao je vrtu i snažnim pokretima iščupao stub, koji srećom nije bio vezan žicom. Čim je to obavio, prišao je u tri skoka kolima.

Nepoznati čovek prihvati stub i podupre kola odmah do sebe. Srećom, bio je to dovoljno jak tsub da izdrži teret teških kola.

Za sve to vreme Dok Holidej se bavio povređenom ženom.

Čovek, koji se sada oslobodio teškog tereta i izvukao ispod kola, duboko je udahnuo vazduh, otesao prašinu sa odela i hitro prišao Ferijevoj poznaniku, lekaru. Nagnuo se nad unesrećenu ženu. Sada je mogao da ga bolje osmotri. Bio je visok oko metar i devedeset, plećat, uzanih bedara. Nosio je svetlosivu košulju i crne čizme. Pantalone su mu takođe bile crne i pripijine, a oko bedara mu je bio pričvršćen opasač od

crne bivolje kože bez revolvera. Nije mogao da mu vidi veliku petokraku zvezdu, jer je bila pokrivena prslukom.

— Nije tako opasno — čuo je mladi kauboj lekarev glas.

Začudilo ga je što je doktor to kazao, jer je video da je nesrećnoj ženi desna noga dobro prignječena.

U tom trenutku žena, koja se odmah onesvestila, otvori oči:

— Dok Holidej! — promucala je isprekidanim glasom.

Mladić iz Alamosa stajao je kao ukopan.

Ovaj lekar ovde, čovek koji je sa njim u „Long Brenč” salunu sedeo i pio, koji ga je vodio u šetnju gradom i preko mosta na drugu obalu Arkanzasa, to je Dok Holidej!

Čuveni i ozloglašeni Dok Holidej o kome su kružile priče da revolverom rukuje bolje od bilo koga na celom Divljem zapadu!

Neshvatljivo! Šta sve u toku svog puta za Dodž Siti nije u svojoj mašti zamišljao! Kako je samo priželjkivao da makar iz daleka posmatra jednu partiju pokera tog, nadaleko slavnog kockara. I eto, sada ga je sasvim slučajno sreo, potpuno samog, dugo sedeo s njim za istim stolom i razgovarao.

Kod kuće mu to niko neće poverovati. Šta znači: kod kuće? Neće mu poverovati ni njegovi drugovi, sa kojima je došao u ovaj grad. Neće verovati da je pomagao Doku Holideju i ovom visokom čoveku.

Holidej je umirivao povređenu ženu:

— Sve će opet biti u redu, madam...

Madam! Oslovio je tu priprostu ženu u izbledejoj dotrajaloj i iskrp-

ljenoj haljini sa madam?!

Stariji čovek i trinaestogodišnji dečak stajali su očajni i bespomoćni kraj povredene žene.

— To je moja ćerka — rekao je starac, kao da se izvinjava. — Sišla je s kola ispred mosta, jer je ovaj put želela da pređe pešice. Svakome se ukoče noge i nesiguran je na njima kada tako dugo sedi na kolima. I sada...

Holidej podiže pogled prema starcu:

— Sada ćemo vašu ćerku preneti kod doktora Hilsa. On ima nekoliko dobrih bolesničkih soba, gde će ona biti dobro smeštena i negovana...

Holidej je lično ispratio starca do lekareve kuće, koja se nalazila u gornjem delu glavne ulice.

Za to vreme visoki čovek je stajao kraj kola i gledao za lekarem, koji je pratio povređenu ženu. Ona je doviknuo dečaku iz konjušnice:

— Džim! Ova kola treba odmah da se uklone sa sredine ulice! Gledajte da to svakako odmah obavite. I pobrinite se za ova dva konja takođe!

— Ol rajt! — odgovori dečak.

Visoki čovek okrete glavu i pogleda Ferija. Pružio mu je svoju krupnu šaku.

— To se zove brzo reagovanje, mister. Hajdemo, za ovo častim piće.

Da časti piće? Pa on je bio taj koji je brzo reagovao! Bar tri puta brže od njega.

„Šta sam ja zapravo i uradio“, razmišljao je mladić iz Alamosa. Išćupao stub i primeo ga dok je on na svojim plećima držao teška kola, bez razmišljanja brzo podmetnuo le-

đa i tako spasio ženu teže povreda, a možda i smrti.

Šta bi se dogodilo da njega nije bilo?

Dok Holidej bi zajedno sa Ferijem morao na neki način da podigne kola.

Ne čekajući odgovor, visoki stranac povuče mladića iz Alamosa sobom prema Vebsterom baru, koji se nalazio na samom uglu ulice Bridž.

Feri se iznenadio kada je video svoje drugove za šankom. Bio je to veliki lokal. Gore na podijumu igrane su dve jako namazane igralice, uz muziku sa raštimovanog pijanina.

— Hej, Feri! — uzviknuo je Be. — Čoveče, evo te najzad!

Prišao mu je i stari Holman.

— Video sam te malo pre. To si sjajno izveo!

Feri uzvratil:

— A znate li ko je bio čovek koji je povređenoj ženi previo nogu? Nikada ne bi ste pogodili. Dok Holidej!

— Lažljivče! — brecnu se na njega Beb, koji je uvek morao da negoduje.

Ferijev novi poznanik dade krčmaru znak:

— Dva Menhetna, molim!

— Ol rajt!

Visoki stranac pruži Feriju čašu, govoreći:

— Živeli momče! — Zatim objasni krčmaru: — Vidite, ima još sjajnih momaka. Kako je samo munjevito išćupao stub...

Na to su se vrata na krčmi otvorila. Jedan čovek proturi glavu i obati se visokom strancu.

— Možete li brzo da dođete?

— Dolazim odmah! — uzvratil

ovaj, plati piće i pohita prema vratima.

Feri je gledao za njim, a onda se okrenuo prema svojim prijateljima.

— Pa, šta kažete na Doka Holideja? Sve vreme sam sedeo s njim u salunu i...

Vrata su se ponovo otvorila. Vratio se visoki stranac. Očigledno je već obavio posao zbog koga je izašao.

— Tako, mister, a sada da i ispijemo piće.

Podigao je čašu. Feri je gledao u pravcu vrata. Otvorila su se i Doka Holidej se naslonio na poluotvoreno krilo i doviknuo visokom čoveku:

— Odličan saradnik, ovaj momak iz Alamosa, zar ne, maršale?

Maršal!

Da je tog trenutka grom udario po sred Websterovog bara, dejstvo ne bi moglo biti veće.

Kauboji iz Kolorada posmatrali su visokog čoveka kao da je utvara.

Arizona Beb je tek sada ispod poluotvorenog prsluka primetio veliku zvezdu na strančevim grudima.

— Maršal! Vajat Erp! Da poludiš!

Majk Ferguson je jednostavno zaboravio da zatvori usta.

Čak je i stari, iskusni Holman razrogačio oči. Gotovo su mu ispale iz duplji.

Holidej je mirno nastavio:

— Možete li da počete sa mnom, maršale? Ima nekih teškoća sa kolima...

— Da, svakako.

Čuveni maršal pruži još jednom ruku iznenađenom Feriju, i reče:

— Još jednom velika hvala na pomoći i sve najbolje, mladiću!

Gipkim koracima uputio se prema izlazu.

Grupa goniča konja posmatrala ga je ćutke sa divljenjem.

Jedan od njih nije uopšte mogao da se pribere. Bio je to Feri Lokhed. Stajao je ošamućen i piljio u vrata, koja su se već davno zatvorila za širokim maršalovim plećima.

Vajat Erp!

Dakle, to je bio veliki maršal! Istrčao je tako jednosavno na ulicu bez šešira i oružja, ne pitajući i ne govoreći podmetnuo leđa i spasao ženu. Osim toga zahvaljivao je nepoznatom kauboju kao da mu je najbolji prijatelj za malu pomoć, koju nikome na svetu ne bi u takvom trenutku uskratio.

Ko zna, da nije bilo brzonogog Doka Holideja možda uopšte ne bi ni otrčao na mesto nesreće. Da li bi uopšte nešto preduzeo da mu maršal nije doviknuo šta da čini.

Sada je, eto, upoznao ne samo Doka Holideja nego i maršala.

Beb je prvi prekinuo ćutanje:

— Čoveče! Feri! Ti si doista dete sreće! Moj brat Ed je bio ovde u gradu punih četrnaest dana i nije uspeo ni da vidi maršala. Ni Džoni Mek Lin ga nije video, iako je ovamo dolazio već nekoliko puta.

— Hej, krčmaru! Jedno piće za našeg Ferija Lokheda — povikao je Džekins spontano.

— Kakvi smo mi ljudi, ha — pokušavao je mali Ferguson da se kititi tuđim perjem. Zabacio je šešir na zatiljak i podupro se laktovima na šank. — Evo vam prilike, krčmaru, da vidite prave ljude. Ljude iz Alamosa. Jeste li ikada čuli to ime? Ni-

ste! Onda je bilo krajnje vreme. Alamosa je grad u istoimenoj pokrajini, preko u Koloradu. Eto, odatle mi dolazimo. A ovaj momak ovde se sprijateljio sa Vajatom Erpom i Dokom Holidejem...

Feri ga preseče pogledom iz koga je čak i ograničeni Ferguson mogao da pročita: momče, zaveži! Međutim, Ferguson nipošto nije hteo da učuti.

— Jedno piće za Ferija Lokheda! — viknuo je još jednom.

Mladi kauboj je primetio da je omamljenost od alkohola, koju je još pre pola staa osećao, bila kao rukom odnesena. Uspelo mu je da se oslobodi tog strašnog otrova. Sada je trebalo opet da pije!

Ne! Setio se Ajrin.

Pijanino je prestao da tešti i devojke su završile svoj ples, koji i tako niko za poslednjih deset minuta nije ni posmatrao.

Jedna od devojaka priđe šanku i odmah stade uz Ferija.

— Helo, darling! Imaš veoma popularnog prijatelja...

Stari Holman potvrdi:

— Da, gospođice, ima slavnog prijatelja...

— Pa mi smo iz Alamosa — umešao se Bebe koji je verovatno već dobro povukao.

Mladi kauboj okrete glavu i pogleda devojku.

Svevišnji! Ala je bila našminkana!

— Kako vi, u stvari, izgledate bez svih tih...? — upitao je i nehotice prilično grubo.

Devojka se bez reči odvoji od šanka i izgubi u sporednu prostoriju. Glasan smeh se razlegao krčmom. Nekoliko minuta kasnije se vrata

prostorije otvoriše i na njima se pojavila lepotica nešto prkosnog držanja.

Feriju zastade dah.

I Beb Arizona i Majk Ferguson nisu bili u stanju da izuste ni reč.

— Prokletstvo! Ovaj Dodž Siti je doista grad pun iznenađenja. To se mora priznati. Ovde se sve lepote mogu otkriti tek kada se spusti večer — primeti kuvar.

— Ne uvek — zaključila lepotica. Progurala se ponovo do Ferija i upitala ga: — Šta smem da popijem, momče iz Alamosa?

Feri se nesigurno osmehnuo.

Piće svojih prijatelja je mogao da odbije s bilo kakvim izgovorom. Konačno, viđali su se svakog dana i niko to ne bi shvatio kao uvredu.

Ali ovo? Šta sad?

Osetio je devojčinu ruku na svojoj levoj mišici.

— Mister! Ja se zovem Meri!

— A ja Feri Lokhed! — uzvratila kauboj žustro.

Beb se grohotom smejao.

— Dobro je! Sada, pošto ste se tako lepo upoznali, možemo da počnemo! Hej, Feri, šta smemo u čast tvoje veridbe sa Meri da popijemo?

Flaša za flašom spuštana je na šank. Momci iz Alamosa nisu dozvolili Feriju da plati. Sve su to sami učinili.

Feri je veoma malo pio. Bio je kao omađijan svim onim što mu se u poslednjih nekoliko časova dogodilo.

Dok Holidej!

Vajat Erp!

Uz sve to ova lepa, privlačna Meri!

— Kako je u Koloradu? mister Lokhed? — upitala je. — Ili smem li da vas zovem Feri?

Beb Arizona povika oduševljeno:
— Odlično napreduje stvar, mo-
mci! Odlično!

Feri proguta pljuvačku.

— Sasvim je lepo preko kod nas.
Samo... ponekad pada kiša.

Bebu se izgleda dopalo sopstve-
no urlanje, pa je nastavio da viče,
podvriskuje i pravi neprijatne upa-
dice i primedbe.

Mladi kauboj nije više smeo da
pogleda devojk u oči. Stideo se
svojih drugova. Pre svega, ovog og-
raničenog Beba a i Majka Ferguso-
na, koji se nalivao viskijem kao vo-
zač poštanske kočije posle dugog
putovanja kroz prašinu.

Kada je bilo već skoro pola sedam,
stari Holman se progura iza leđa
devojke.

— Zar ne bi trebalo da malo obi-
đemo Mek Lina, Feri? Sedi sam kod
korala?

Meri se resko nasmeja, dokopa
Feri za mišicu i privuče ga prema
sebi, kako bi ga sprečila da napusti
lokal. Sve vreme ga je gledala za-
vodnički svojim krupnim očima.

Mladić iz Alamosa se maši za ča-
šu ispi je na iskap, ponovo napuni,
ispi...

Džoe Holman je pošao napolje.

— Sa srećom, Feri. Misli malo i
na Ajrin.

Na to igračica skoči kao divlja
mačka i brecnu se na starog kaubo-
ja:

— Šta vam pada na pamet! Zašto
podsećate mladića na tamo neku
glupaču? Pustite ga na miru. Došao
je ovamo u Dodž da se jednom opu-
sti, da se malo zabavi. Šta može da
ima od svega toga u Alamosi...

— A tebi je stalo samo do njego-

vih dolara, devojk — uzvрати joj
stari i baci novac na šank.

Igračica ponovo dokopa Ferija za
mišicu.

— Ko je Ajrin?

— Ostavi me na miru — odgovo-
ri mladić i oseti kako mu je jezik
odebljao.

— Hoću da znam ko je Ajrin!

— Ne tiče te se, devojk. Ostavi
me na miru.

— Feri — počela je sada da se
umiljava. — Zašto dozvoljavaš da
te stari kauboj naljuti, da ti po-
kvari divno raspoloženje. Hajde da
sednemo samo nas dvoje tamo dole
u ugao i popijemo flašu šampanj-
ca!

— Prevejana devojkura! — pro-
cedio je Arizona Beb kroz zube, a
onda sa Majkom Fergusonom prs-
nuo u grohotan smeh.

Međutim, mlada igračica nije bila
tako lakorna, kako su to kauboji
mislili. Prišla je svom gazdi i rekla
mu da će ona platiti tu flašu šam-
panjca.

— Mladić ima neke nevolje, pa
ću ga malo utešiti. Šampanjac je
najbolje sredstvo za to!

Vlasnik lokala samo sleže rameni-
ma. Njemu je, uostalom, bilo svejed-
no šta njegove devojk čine, samo
da igraju i to svakog sata po dva
plesa, kako je bilo unapred dogovo-
reno. To je bio odličan način da se
novi gosti namame u lokal. Neka te
glupe guske čine inače šta im je
volja.

Feri je, međutim, ostao za šan-
kom. Nije hteo da pređe za sto u
uglu.

— Tako i treba! — ohrabrivao ga
je Beb. — Ostani gde si i pij nešto

pristojno! Kafedžijo još jednu flašu ove džibre!

Bilo je oko dvadeset minuta do sedam.

Samo četvrt sata delilo je mladog kauboja od početka propadanja i stranputice.

Stajao je omamljen pićem i piljio u prazno. Kada ga je lepa igračica povukla za rukav i ponudila mu čašu skupog penušavog pića, odgurnuo je kao da je otrovni insekt.

— Meni još jednu flašu viskija krčmaru!

Vebster je bio iskusan u tom poslu i dobro je znao šta to znači. Za njega to, uostalom, i nije bilo nešto naročito: dešavalo se svakog dana.

Zbog toga je ćutke pružio mladiću novu flašu.

Meri je i sama tražila malo utehe, jer je pre nekoliko dana pretrpela težak udarac sudbine.

Reks Baring, sa Vilkinskog ranča, krupan visok momak koji joj je više od pola godine bio prijatelj i zaklinjao se svim na sveteu da će je oženiti, sada se verio ćerkom jednog rančera iz okoline Dodža.

Taj poraz lepa igračica još uvek nije prebolela. Zbog toga je sada pila svoj šampanjac sama.

Feri se naglo uspravi. Došao je u ono stanje koga se njegova sestra užasno bojala. Isprsi se i počeo da viče iz sveg glasa:

— Ja sam Feri Lokhed iz Alamo-se! Jasno! Ko drugo tvrdi ja ću ga ustreliti! Jasno!

Izvukao je kolt iz opasača i ispalio metak. Metak je pogodio iznad samog ogleдала obešenog iznad šanka.

Vepster napravi kiseo izraz lica.

Od kako je maršal ponovo dozvolio nošenje oružja, ponovo je počela stara pesma.

No pošto su i ona stara divlja vremena srećno prebrođena, niko to sada nije shvatao tragično.

Beb se čak od srca smejao pucnjavi. Ferguson je štucao.

Kuvar se uplašeno trgao, a Meri je spustila glavu na sto. Spavala je. Popila je žustro pet čaša jednu za drugom, tako da je bila potpuno pijana.

Feri je mlatarao revolverom. Bio je odličan strelac i trikovi, koje je sada izvodio, okrećući kolt oko prsta i bacajući ga u vazduh naterao je neke od rpisutnih da se ukoče od straha.

Njegove prijatelje je to, međutim, ostavljalo ravnodušnim. Viđali su već njegove veštine, a i bili su suviše pijani. Krčmar je video i bolje majstore, a devojkica je spavala.

Na to se Feri odvoji od šanka.

— Tako, a sada idem napolje. Pokazaću ja ovom prokletom gradu šta je čovek iz Alamose! Da, to ću učiniti!

Nesigurnim koracima se uputio prema vratima.

— Feri ostani ovde! — pozva ga Džekins.

No mladi kauboj je već bio na ulici.

Svi u kafani su se trgli kada sa ulice odjeknuše dva pucnja.

Iz Holerove kuće na suprotnoj strani ulice pojavio se stariji čovek.

— Jeste li poludeli, čoveče! — vikao je. — Spustite to oružje!

— Šta je? — uzvratio je Feri pijano. — Šta hoćete vi, kukavice, u tom vašem divnom gradu!

Još uvek je bilo vidno, iako je sunce zašlo.

U tom trenutku istrčao je mali Džimi Holer kroz otvorena vrata na ulicu.

Lokhed podiže revolver i ispali metak. Zrno je pogodilo nekoliko santimetara pored starog čoveka u okvir vrata.

— Ha, ha! Prpa, stari, zar ne?

— Prestanite — vrisnula je neka žena.

Bilo je tri minuta do sedam kada je Lokhed stavio prst na obarač da ispali metak koji će značiti početak njegovog kraja.

Metak sevnu, pogodi u metalnu ploču prikucanu za stub trema, odbi se i polete natrag na ulicu. Pogodio je malog Džima Holera u slepoočnicu.

Sedмогоšnji dečak se sunovrati u prašinu i ostade da nepomično leži.

Feri ga je video kako pada.

Čuo je iza svojih leđa prodoran krik. Bila je to igračka Meri, koja je, teturajući se, došla do pomičnih vrata i sada se najednom potpuno istreznila. Piljila je ukočeno u leđa kauboja iz Alamosa.

I on je, iako pijan, video dečaka kako pada. No u novom nastupu pijanog besa ponovo je pucao. Sve dok mu jedan metak ispaljen s druge strane ulice nije izbio oružje iz ruke.

— Ruke u vis! — grmeo je maršal.

Tek u tom trenutku se Feri malo povratio. Osećao je kako mu u ušima odzvanja maršalov metalni glas.

Spustio je pogled i video dečaka koji je zgrčen i nepomičan ležao u prašini.

Dok Holidej je trčao preko ulice. Sedeo je u Long Brenč salunu i igrao poker kada je počela pucnjava. Brzo se nagnuo nad dečaka, pridigao ga, a onda opet položio na zemlju. Uspravljaio se tako lagano da je Feriju bilo jasno šta se zbilo.

Dečak je bio mrtav.

— Vi ste ubili dete, kauboju — rekao je mirno, bez i malo žestine ili gneva.

Mladić je stajao kao ukopan. Samo mu je glava klonula na grudi.

— Ubica! — zaorio se nečiji povik.

Onda je ta reč ponovljena s mnogih strana, kao eho u klancu.

— Ubica! Ubica! Ubica!

— Na vešala! Odmah ga obesite! Šta maršal još čeka? Lupež je ustrelio nedužno dete.

Feri je to sve čuo kao iz velike daljine. Nije video ni gnevna lica, ni pesnice koje su preteći mahale prema njemu. Samo je jedno bilo jasno i peklo ga kao oganj: ubio je ljudsko biće.

Ja sam ubica!

Pred njim nije stajao neki divlji šerif, koji ga je zverski oborio na zemlju, kao što je Feri video da se zbilo u glavnoj ulici Alamosa. Čuvar zakona Sirli Samson je baš tako postupio sa ubicom Fligerom, bolesnim čovekom, koji je ustrelio svoju nevernu ženu.

Pred njim je stajao Vajat Erp. U njegovim očima je sada otkrio nešto što nikada ne bi mogao da očekuje. Bilo je to očajanje, gorko razočaranje!

— Na šta maršal još čeka? — ponovo se razlegao ženski glas.

Za sve vreme Lokhedovi prijatelji

su stajali nepomični i uplašeni na tremu ispred Websterovog bara.

Igračica Meri, koja je bila među njima, načinila je nekoliko koraka napred, čak je prišla prilično blizu ubijenog dečaka. Onda je pala na kolena i počela da jeca i plače iz sveg glasa. Kao da je htela da iz sebe istisne svu tugu i jad koji su je pritiskivali.

— Napred ljudi, treba dejstvovati! Ovde nema pardona! Ubici deteta ne smemo u našem gradu davati nikakvu šansu! — To je vikao čovek tridesetih godina, vlasnik konjušnice. On je bio jedan od stanovnika Dodž Sitija, koji nisu bili nimalo naklonjeni maršalu. Bili su protiv njega, iako su mu sigurno dugovali život i miran rad. Mnogi od njih.

— Maršal nije više ono što je bio — nastavio je vlasnik konjušnice. — Postao je popustljiv. Od kako ga je Hadi Jorsen pogodio u glavu, njegova odlučnost je nestala!

Brek je ovoga puta otišao predaleko. Ovom besramnom laži nije uspeo da pridobije nikoga. Nijedan od prisutnih nije mu se pridružio u napadima na maršala.

Svi su potišteno ćutali.

Bleka međutim, ništa nije moglo zaustaviti. Približio se maršalu na dva koraka.

— Gotovo je, Erp. Sklonite se u stranu! Ovaj momak će biti obešen i niko i ništa na ovom svetu nas u tome ne može sprečiti. Lupež će odmah biti kažnjen za smrt...

— Sklonite se, Blek!

Maršal je to izgovorio tiho, ne dižući glavu.

Da je vlasnik konjušnice bio bolji poznavalac ljudi, sigurno bi u

maršalovom glasu osetio ono što bi ga učinilo opreznijim.

— Ništa od toga, Erp. Svako mora jednom da odloži zvezdu. Vi je već dovoljno dugo nosite u našem gradu. Preko osam godina. To je mnogo vremena. Tamo preko leži ubijeno dete. Dete mog suseda... Do tada Blek nije nimalo mario za porodicu Holer, jer je bila siromašna. — Dete, koje je živelo i raslo pred mojim očima. Ubio ga je podivljali razbojnik i to samo zbog toga što čuvar zakona u našem gradu nije više nizašta, ne вреди. Jer nema više snage, jer je postao kukavni mekušac...

Vajat Erp je munjevito podigao levu ruku. Snažna pesnica pogodi postrekača u vrh brade. Blek pade kao proštac i osta da leži koliko je dug i širok.

Čovek iz Misurija je stajao ispred njega raskoračen.

— Ovaj mladić će biti odveden u zatvor, a onda će izaći pred sudiju! On će mu odmeriti kaznu. Napred, mladiću iz Alamosa!

Praćeni marčnim pogledima gomile krenuli su preko ulice. Vajat Erp je proveo Ferija kroz kancelariju u hodnik gde su se nalazile ćelije.

Dva maršalova pomoćnika, koji su nalazili na službi i pucnje čuli sa drugog kraja grada, dotrčali su nekoliko minuta kasnije zadihani i oznojeni. Hitali su da pomognu svom šefu. Međutim, vinovnik gužve je već bio iza rešetaka.

Napolju na ulici je vlasnik konjušnice došao svesti. Ustao je i posrćući krenuo napred.

— Šta se dogodilo? Prokletstvo, on me je onesvestio! Da, sada se se-

čam! Taj pas me je udario! To će is-
kijati! Bio sam u pravu. Bio sam u
pravu...

— Niste bili u pravu, Blek — od-
jeknuo je Holidejev glas.

Blek se trže.

— Ah, sada je ovaj drugi ovde. U
redu! Dobro je da ste tu, Holidej!

— Pa ja sam ovde već prilično
dugo — uzvratu kockar, koji je prvi
pritrčao ubijenom dečaku.

— Dobro je što ste tu, pa možete
odmah sve da čujete. Može biti da
sam se i prevario i da je Vajat Erp
još uvek onaj stari. Čak sam sada
u to uveren da sam ga pogrešno oce-
nio. Nešto drugo je u pitanju. On je
stari, a mi sada živimo u druga-
čijem, novom gradu, kome takav
šerif nije potreban. Potreban nam
je novi čovek, koji će imati druga-
čiji način ophođenja, koji neće uvo-
diti red i mir surovo — pesnicom i
koltom. Mi želimo novog, drugači-
jeg, dalekovidog čoveka, koji će
podržati planove za razvoj grada,
dati mu novo lice...

— Koliko to još novih lica treba
Dodž Siti da dobije? — pitao je ko-
ckar podrugljivo.

— Naša briga. Kockar, koji je
ovamo došao iz belog sveta, sigurno
nije osoba sa kojom o tome tre-
ba razgovarati.

Nijedan mišić na Holidejevom li-
cu nije se pomerio. Samo mu se u
očima pojavila opasna, pritajena va-
tra, sjaj koji je njegov prijatelj
Vajat Erp dobro poznao i kada bi
ga video, strepeo je za sudbinu —
protivnika.

— Dobro promislite šta govorite,
čoveče.

— Šta to? — siktao je Blek gne-
vno. Bio je u ovom trenutku uveren

da će ga njegove pristalice podrža-
ti bar protiv ovog kockara. No i
ovog puta se prevario. Niko nije
imao hrabrosti da se suprotstavlja
brzorukom Holideju.

Nekadašnji zubni lekar iz Bosto-
na mirno je stajao ispred vlasnika
konjušnice.

— Ja ću vaše uvrede pripisati va-
šoj trenutnoj ošamućenosti i zabo-
raviti ih, Blek, ukoliko mi odgo-
vorite na dva pitanja. Prvo: koliko
ste dugo u Dodž Sitiju, a drugo: ko
bi bio taj novi šerif?

— To se vas ne tiče...

— Ako ste tolika kukavica da ne
pokažete svoje prave karte, onda ću
mesto vas ja odgovoriti. Vi ste ov-
de jedva nešto više od pola godine,
dakle tačno šest i po godina manje
od mene. A što se tiče novog šeri-
fa, koga vi priželjkujete, vi sasvim
ozbiljno mislite da bi izbor vaših
sugrađana pao na vašeg brata Ber-
da. Samo mirno stojte i zatvorite us-
ta. Hteo bih, naime, da kažem još
i to da je vašem bratu ciglo dvade-
set godina i da je zbog jedne do-
sta glupe stvari morao da odeleži go-
dinu dana u zatvoru u Kanzas Si-
tiju...

Blek se trže kao ošinut.

— Vi, bedniče jedan!... Vi...
proklestvo... ja ću vas već udesiti
i vas i onog drugog. To je izvesno!
Između nas vlada večito neprijatelj-
stvo. Vaša velika imena ne sate-
ruju ni meni ni mojim pristalicama
strah u kosti. Neka đavo...

— Zar ne bi bilo prikladnije da
satanu, đavole i slične psovke sada
ostavite po strani tu kraj mrtvog
deteta? — prekide ga Dok Holidej.
Zatim se saže, podiže mrtvo dete iz
prašine i ponese ga u kuću kraj

užasnutih roditelja, koji još uvek nisu bili u stanju da se pomere s mesta.

Vajat Erp je zatvorio vrata ćelije u koju je smestio Ferija Lokheda.

Kauboj se lagano obrazre oko sebe. Podigao je oči prema maršalu. U pogledu su mu se ogledali očajanje i strah.

Visoki krupni čovek ga je gledao kroz rešetke. Mala lampa, obešena o suprotni zid, bacala je avetinjsku svetlost na maršalovo lice i svežanj ključeva u levoj ruci.

Zvezda na grudima svetlela je prigušenim sjajem.

Sada su Ferija delile od tog čoveka teške, gvozdene rešetke. Od čoveka o kome je još do današnjeg podneva sanjao, čije je ime uvek izgovarao sa izvesnim uzbuđenjem i koga je pre nešto više od sata ili je to možda bilo pre sto godina, upoznao.

Delile su ih rešetke, a ključevi su se nalazili s druge strane.

Ovde ubica deteta, a tamo maršal.

Napolju su već tražili smrt za takvo nedelo. Vešanje!

Ugasio je jedan život. Život jednog nedužnog deteta. Time je i sopstveni život prokockao.

Noge su mu drhtale dok je ustajao i pokušao da sretne maršalov pogled, to jest, da ga izdrži.

— Maršale — rekao je šapatom. Muklo.

Vajat je ćutao.

— Maršale... ja znam... da nemam čemu više... da se nadam, niti da bilo... šta očekujem. — Govorio je uz krajnej napore. — Ali... vama bih hteo da kažem... da nisam to hteo da učinim... to je... —

gotovo je vrisnuo... — to je bio nesrećan slučaj... grozan nesrećan slučaj.

Čuvar zakona je još uvek ćutao. Na licu mu se nije moglo videti ni šta misli, na šta oseća.

Na to kauboj Feri klonu na kolena i počeo da udara glavom o kameni pod.

— Bio je to nesrećan slučaj!

— Zakon pita samo za tvoj nepromišljeno ispaljeni metak, mladiću iz Alamosa.

Feri podiže glavu. Oči su mu čudno svetlele.

— Znam da je tako. Znam da je tim metkom moj život upropašćen. Ali... hoću da drugi znaju da nije bilo ubistvo. Nesrećan slučaj! Uio sam potpuno pijan...

Nije baš bio potpuno pijan, ali ipak dovoljno da ne može da kontroliše svoje postupke.

Znao je šta se sve događalo kada je bivao pijan. Znao je da tada biva naprasit i nezgodan. Uostalom, nije cela porodica tek tako bez razloga brinula zbog njegovog opijanja.

Ajrin!

Osetio je jak bol, kao da mu neko zariva oštar nož u grudi, pri pomisli na najstariju sestru.

Šta li će ona reći, lepa, gorda Ajrin, ako njenog brata Ferija budu obesili u Dodž Sitiju zbog ubistva.

Da li će bogati vlasnik trgovine u glavnoj ulici Alamosa hteti da se oženi devojkom na koju je bacio oko, ako sazna da joj je brat ubica.

Spontano je pokrio lice šakama.

Šta im je to učinio, nesrećnim roditeljima! I nesrećnoj nedužnoj braći i sestrama.

Biće za uvek žigosani u malom

gradiću, gde se sve zna i ništa ne zaboravlja.

Kada je podigao pogled, maršala nije bilo. Nekuda je otišao.

Da li je on uopšte stajao tu u hodniku ispred rešetaka?

Ili se to Feriju samo pričinilo?

Dan, međutim, još nije bio završen. Kauboj iz Alamose se još nešto neprijatno spremalo.

Sat kasnije pojavili su se u maršalovoj kancelariji Džoe Mek Lin i Džoni Holman bleđa lica i zamolila da razgovaraju sa zatvorenikom. Zakon je to zabranjivao, pa prema tome maršal nije mogao da dozvoli.

Pogruženi, napustili su maršalsku kancelariju.

Vajat Erp je hodao dole-gore po kancelariji. Nije imao mira. Uskoro se pojavi njegov zamenik Bat Masterson i reče kroz zube:

— Moja gazdarica mi je već sve ispričala. Kakav je to tip?

— Mladić iz Kolorada.

Zatim ga Erp obavesti potanko o svemu što se dogodilo. Masterson je odmahnuo glavom.

— Eto na šta se stvar izmetnula. To je zbog ponovne dozvole za nošenje oružja. Gradski savet nije trebalo da skida zabranu.

— Nije tako, Bat. U ovakvom kraju se privremena zabrana može sprovesti. Ništa više. Ona jedino može da bude neka vrsta opomene. Međutim, takva mera nipošto ne sme da bude trajna. Ljudi od vajkada nose oružje u ovakvim krajevima. Već smo vrlo mnogo postigli time što u Dodž Sitiju nije bilo pucnjave od kako je zabrana skinuta. Pojedinačni ispadi ne mogu biti merilo za

ocenu i ne daju mi pravo da zabranu ponovo donosim. Dosta je, uostalom, i trajala. Punih pet godina. Na kraju bi ceo grad bio protiv mene. Kauboji stalno idu za Simaron. Ovde su zbog toga otvorene mnogobrojne radnje i krčme. Pitam vas, ko će stalno predavati oružje na početku grada samo zbog toga što je krenuo nešto da kupi, na primer. Ljudi bi zbog toga odustali da svraćaju u Dodž i uputili se u kupovinu u neki drugi grad. Dok je zabrana bila na snazi, trgovci su se svakodnevno žalili. Poslovi su počeli da jenjavaju iz godine u godinu, naročito u poslednje vreme. Međutim, od kako je zabrana skinuta sve se promenilo.

Masterson je ćutke klimao glavom dok je maršal govorio.

— U redu, u pravu ste Erp.

Vajat skide šešir sa eksera i počeka vratima.

— Vratću se za pola sata.

— Jašite li nekud van grada?

— Ne, idem kod sudije Džonsona.

Masterson skide šešir i nabaci ga na ekser.

— U redu, šefe. Zna li da je Holidej posle cele gužve imao sukob sa vlasnikom konjušnice Blekom?

— Ne.

— Taj lupež se opet užasno razmetao i pravio važan. Mislim da mu je Dok dao dobru lekciju. Bilo je reči o novom šerifu. O Berdu Bleku.

Vajat se nasmeši i otvori vrata.

Berd Blek! On ga je lično uhvatio posle napada na banku u Kansas Sitiju.

Sudija Džonson je sedeo u naslonjači i prelistavao knjigu pesama. Tako je i zadremao.

Čulo se kucanje.

Domaćica je ušla u sobu.

— Mister Džonson, imamo posetu.

— Ne, za ime sveta! — Stari sudija prođe prstima kroz razbarušenu kosu i zakopča kućni kaput. — Ne, Dženi, ja nisam ovde. Vratite tog čoveka. Ko je to uopšte?

— Ja!

— Vi, Vajate! To je nešto drugo. Uđite, molim vas.

Pola sata kasnije obojica su napustili sudijinu kuću i uputili se u gradsku većnicu.

Džil Šajdeler, jedan momak poreklom iz Švajcarske, koji je održavao većnicu, dotrčao je čim ih je ugledao.

— Slušajte, mister Šajdeler, obratiti mu se maršal. Molim vas da najbrže moguće sakupite porotnike. Za jedan sat treba da počne suđenje Feriju Lokhedu.

To je već bilo po volji građanima Dodža. Brzo i odlučno dejstvovanje. Njihov stari Vajat Erp.

Okupili su se čak i nešto ranije. Pored njih se u glavnu ulicu sjatilo bar još stotinu ljudi.

Brzo kao požar na vetru proširila se vest da će mladiću, koji je u sedam sati ubio dečaka, biti još danas suđeno.

Niko od njih nije ni slutio da maršal ima dvosruki razlog za takvu žurbu.

Sledećeg dana, kako se očekivalo, trebalo je da guverner poseti Dodž Siti. Suđenje se moglo odložiti za naredni dan, no guverner je

po običaju obilazio i zatvor, a Vajat nije imao nameru da tom čoveku tvrda srca pokaže zatvorenika. Postojala je, naime, mogućnost da guverner primeti da treba izreći smrtnu presudu, što bi učinilo snažan uticaj na porotnike. Sigurno bi takvu presudu i doneli.

Uostalom, mnogi su još odmah posle ubistva tražili da mladić bude obešen. U tom slučaju bilo je veoma teško bilo šta učiniti.

Maršal je, međutim, ovog puta čvrsto odlučio da preduzme sve da bi umilostivio sudiju i porotnike.

Ovaj mladi čovek ne treba da plati životom za svoje delo počinjeno iz nehata. Ma koliko ubistvo nedužnog deteta bilo strašno, nesrećnik je bio i čovek koji je to delo nosio na savesti.

Maršal nije propustio da o svemu govori sa sudijom.

Džonson je naredio da dovedu zatvorenika. Bledog, kao utvara, doveli su Ferija Lokheda u dvoranu.

Njegovi prijatelji nisu više našli mesta, pa su se poređali iza sudij-skog stola. I njihova lica bila su pepeljava.

Feri slučajno srete pogled starog Holmana i iznenada mu padoše na pamet reči koje mu je još tog jutra kazao:

Zar je moguće da se sve ovo dogodilo u jednom jedinom danu?

Sudija je počeo raspravu. Krivica optuženog bila je nedvosmilena.

No, pre nego što je tražio od porotnika da napuste sudnicu i donesu odluku, sedokosi sudija ih je upozorio da postupajući po zakonu ne izgube iz vida humanost i pravičnost, a naročito milosrđe, prema čoveku iz Alamosa, koji je doduše po-

činio užasno nedelo, ubivši nedužno dete, ali da ga je baš to delo, učinjeno u pijanoj bahatosti i samog slomilo.

Poslednju reč je, kako je to predviđao zakon države Kanzas, imao optuženi. Rekao je s mukom se savladaujući:

— Ne mogu da shvatim šta se to zbilo. Učinio sam nešto užasno i očekujem kaznu...

Nije dugo čekao.

Kada su se porotnici vratili u dvoranu svi ljudi u prepunoj sali su ustali.

— Kriv je, ali neće biti obešen, nego osuđen na dvadeset godina robjice.

Mladić iz Alamosa se zanese. Video je svoje prijatelje i to mu je zadalo još veći bol.

Niko u sali nije izustio ni reč.

Nije imalo šta ni da se govori.

Tek pošto je protekao minut, sudija prekide mučnu tišinu.

— To je pravična, dobra presuda. Nadam se da će ostalima poslužiti kao opomena. Osuđenik će danas biti odveden vozom u Sesekevu. Pratiće ga dvojica maršalovih pomoćnika Pots i O Konor. Biće u kampu II.

Tako se i odigralo.

Odmah posle devet dvojica maršalovih pomoćnika vodila su osuđenika, okovanog u teške lance.

Na stanici se okupilo samo nekoliko radoznalaca.

Džoni Mek Lin je stajao okamenjena lica na peronu. Iza njega je bio stari Holman. Ostali su bili kod konja, po koje je novi vlasnik trebalo da dođe tek sledećeg dana.

Vajat Erp je prirodno bio prisutan i Dok Holidej takođe.

Voz je najzad stigao. Kada se Lokhed, zveckajući lancima, popeo u poslednji vagon, praćen dvojicom čuvara zakona, kockar huknu:

— Pri tom je baš bio simpatičan mladić.

— Viski ga je uništio — promrskao si maršal.

— Proći će i tih dvadeset godina — zaključio Holidej.

— Ne, Dok, za ovog čoveka neće proći. Nije dovoljno čvrst. Neće ih preživeti.

Posle toga su se uputili kod Holera, koji su u nemom očajanju sedeli kraj odra malog dečaka. Zapravo, klečali kraj njega. Vazduh u maloj prostoriji je bio težak.

Dok Holidej priđe prozoru i otvori ga. Onda uze nežno majku za ruku i smesti je u stolicu.

Najzad dade očima znak maršalu da krenu.

— Kuda? Imao sam nameru da nesrećnike malo tešim. Jadnici, potpuno su slomljeni.

— To vama baš ne leži naročito. Imam drugu ideju...

Uputili su se kod sveštenika Hastingsa, koji ih je čekao na ulazu.

— Imate li četvrt sata vremena? — upitao ga je kockar.

— Naravno — uzvрати sveštenik.

— U redu. Idemo onda kod doktora Hila.

Starog lekara su zatekli u radnoj sobi. Upravo je pisao nešto.

Spremao je porudžbine za nove lekove. To nije bio posao, koji je naročito voleo.

Iza radne sobe doktora Hila nalazila se mala bolesnička soba. U njoj je ležala mlada žena, koja je puna nade i očekivanja iz daleka doputovala u veliki grad, a sada te-

ško povređena strepela za svoju sudbinu.

Kada je lekar ugledao tri posetioce, koje je njegova žena uvela u sobu, ustao je sa stolice.

Holidej je ostao da stoji, dok su sveštenik i Vajat Erp prihvatili ponudu da sednu.

— Mister Hil, recite molim vas maršalu i svešteniku šta znate o malom Džimiju Holeru.

— Da, ali...

— Molim vas, doktore — insistirao je kockar.

Stari lekar se počea iza uha popravi kaput i izvuče list hartije iz debele knjige.

— Dečak je bio bolestan.

Vajat Erp nabra obrve. Već je slutio šta može biti po sredi.

— Od čega je bolovao?

— Bio je neizlečivo bolestan, mister Erp — upade lekar žustro.

— Od čega je bolovao, pitao sam vas?

— Plućno obolenje. Eto, vaš prijatelj se još bolje razume u tu bolest. No, kod dečaka je bolest uzela takvog maha da za njega nije bilo nade.

— Koliko je još, po vašoj oceni, mogao da živi?

— To ni ja ne znam. Možda pola godine, ili nešto više. U svakom slučaju, bio bi to strašan kraj uz velike muke i za malog i za njegove roditelje.

— Znaju li to oni?

— Ne!

— Ne? — Vajat nabra obrve. — Od kada vi to znate?

— Tek od pre dva meseca, maršale. Naime, od kada sam ga pregledao, jer je trebalo da pođe u školu.

— I?

— Ja sam... mu, ovaj, odložio polazak u školu za godinu dana. Šta sam drugo mogao da učinim?

Posle ovog razgovora sva četvorica, su krenula do porodice Holer.

Vajat je zamolio roditelje da predu u drugu prostoriju.

Žena plačući klonu u stolicu, a muž upala bleđa lica ostade da stoji kod vrata.

— Moramo vas zamoliti da za trenutak saslušate ono što doktor Hil ima da vam saopšti.

Žena naglo skoči sa stolice. Sav jad i očajanje, koji su joj se ogledali na licu, kao da su iščezli.

— Zašto mi niste rekli šta je u pitanju, doktore?

— Zato što bi bilo uzaludno go-spodo. Zbog toga što time ništa ne bih uspeo da poboljšam.

Bilo je neshvatljivo, ali bol roditelja za iznenada izgubljenim detetom kao da više nije bio tako veliki.

Rečiti Holidej im je sada blagim, biranim rečima objasnio, u čemu mu je sveštenik svesrdno pomagao, čega je sve njihovo dete ustvari bilo pošteđeno ovim nesrećnim slučajem.

To je roditelje očigledno veoma utešilo. Bol za izgubljenim detetom nije prošao, ali je bio blaži.

Kada su sveštenik, stari lekar, Holidej i Vajat napustili kuću porodice Holer i kada su posle nekoliko minuta Vajat i Holidej ostali sami, maršal se zagleda ćutke u daljinu. Razmišljao je intenzivno, a onda rekao:

— Ne mogu da shvatim doktora Hila. Trebalo je da leči bolesno dete.

— Nije mogao.

— Trebalo je bar da ga negde

poš... Mislim, bolest je prilepčiva.

— Jeste, maršale.

Holidej pripali lagano cigaretu i uputi se prema reci. Maršal je krenuo za njim.

— Otkud ste vi to znali?

— Nisam uopšte znao. Kada je ležao mrtav ispred mene u prašini, ni onda nisam znao.

— Da kada ste onda saznali?

Stigli su već do mosta. Kockar zastade. Zagledao se u mirnu površinu reke na kojoj se ogledao svetlucavi sjaj zvezda.

— Znao sam tek kada sam podigao glavu i ugledao lice majke, kao okamenjeno od bola. Nikada ni na jednom licu u životu nisam video takav bol.

— Dok!

Vajat mu pride. Oči su mu sevale.

— Doktore Holidej! Treba li to da znači...

— Da — uzvрати kockar muklo.

— Ali Hil?

— S njim sam razgovarao.

— A sveštenik? — pitao je dalje Vajat, ne shvatajući da je tako nešto moguće.

— Bio je saglasan.

— Sa jednom takvom laži?

— Laž? — Holidej sada mirno pogleda Vajata pravo u oči. — Maršale, gospoda Holer je težak srčani bolesnik. Ako bi njen muž, koji ni sam nije zdrav, jer je u ratu izgubio desnu ruku i ima osetljiva pluća, ako bi taj čovek ostao bez žene, nesreća bi bila još veća.

Maršal klonu u travu i zari lice u šake.

— Morate shvatiti da mi je potrebno nešto vremena da mi sve to uđe u glavu.

— Znam dobro kakvu glavu imate. Zbog toga nisam ni pokušavao da vas za ovu stvar pridobijem.

— A sveštenika i lekara, njih ste mogli da omekšate i pridobijete?

— Oni nemaju tako tvrdu glavu kao vi.

— Mene... svog prijatelja ste tako namagarčili. Nasapunjali u pravom smislu reči! Sve to zajedno bila je jedna gnusna laž i ništa više. Grozno pozorište...

— Ne, Vajate. I sami znate da nije tako. Samo hoćete sebi da date oduška. Ja mislim da je sveštenik u stvari našao pravu reč za ovo: milosrdna laž...

Maršal je ustao iz trave tek posle desetak minuta.

— Mislim da vas nikada neću shvatiti, Dok.

— Možda. No sve u svemu nije nikakvo zlo u pitanju.

— Zašto mi niste poverili svoju zamisao?

— Zbog toga što bih u tom slučaju rizikovao da ne pristanete. Vi imate, naime, veoma tvrdu glavu...

o—o

Kada je voz prešao granicu Kolorada, izvukao je pomoćnik maršala ključ iz svog opasača i skinuo osuđeniku lisice sa ruku. Isto je učinio i sa lancem, kojim su mu noge bile vezane.

Drugi maršalov pomoćnik, deset godina mlađi O'Konor, procedi ljutito kroz zube:

— Trebalo je da ostaviš okove tom lupežu, Pots. Takvi tipovi u sva-

kom trenutku treba da osete šta znači učiniti nešto protivzakonito.

Pots, koji nije baš mnogo mario svog mladog kolegu, uzvрати:

— Trebalo bi da znaš da je vezivanje lancima u Koloradu zabranjeno i to izričito. Kod nas u Kansasu je, međutim, uobičajeno da se zatvorenici prilikom transporta vežu u lance. No, mi smo upravo prešli granicu.

— Tebi se izgleda vraški žurilo da momka oslobodiš te gvožđurije. Mogao si mirne duše da sačekaš do sledeće stanice.

Pots je oćutao, jer nije bio raspoložen da oštrom O'Konoru objašnjava da bi zatvorenik u tom slučaju imao prava da se žali prvom šerifu, a isto tako da i sam smatra da je okivanje u lance nešto krajnej nehumano.

Fred O'Konor nije dugo u grupi maršalovih pomoćnika. Tek pre godinu dana se prijavio za to mesto. Primljen je, jer je maršal u njemu video odmah oštrog policajca.

Koliko je u suštini O'Konor bio surov, to Vajat Erp nije imao prilike da utvrdi.

Iako mlad, bio je pravi mućitelj i nije propuštao priliku da maltretira zatvorenike. To je činio i sa građanima, kao da je on nešto naročito, a oni bića drugog reda.

Ni Vajat Erp nije posebno mario svog mladog pomoćnika, ali je smatrao da Bat Masterson među petoricom momaka, kojima je upravljao, može da ima i jednog tako oštrog. Čak je moglo i da mu koristi. Niko nije ni sanjao da O'Konor ima drugi cilj, a ne samo onaj koji mu njegovo mesto čuvara zakona donosi.

Hteo je da postane čovek sa velikim imenom, kao i njegov gazda. Da bude drugi Vajat Erp!

Da mu tako nešto nedostaje dosta uređenih osobina i iskustva o tome, jasno, nije razmišljao.

Pre svega, nedostajalo mu je ono što je kod maršala bilo veoma izraženo i što ga je najverovatnije činilo velikim. To je humanost. Uz to su dolazile pravičnost i razumevanje za slabe i bespomoćne, kao i sitne, male, gotovo bezazlene prestupnike.

Nije bilo sumnje da je kauboj Feri Lokhed bio čovek, koji je ispalio metak i njime ugasio jedan ljudski život. Ipak, bio je istovremeno i osoba, koja je zasluživala malo milosrđa za jad i muke koje će morati da podnosi punih dvadeset godina.

Takva osećanja su pomoćniku maršala O'Konoru bila potpuno nepoznata. Upravo to ga je činilo sitnim, niskim i jadnim. Nije bio čovek kome je zvezda trebalo da svetluca na grudima.

Abraham Linkoln je jednom čuvenom pokrajinskom šerifu Bebu Bilingeru rekao da nije dobar onaj šerif koji samo nosi kolt i brzoruk je, nego koji ma i veliko srce. Sitne duše ne treba da nose zvezdu...

Bilo je to upozorenje, koje nikada nije stiglo do ušiju mladom O'Konoru iz Medisona, u državi Viskonsin.

Ni život velikog Vajata Erpa, koji je bio primer za ugled, nije ga ničemu poučio!

Bilo je petnaest minuta do dva naest. „Besni Džonatan“, kako su popularno ovaj najbrži voz na zapadu nazivali, prevalio put za ne-

shvatljivo kratko vreme. Samo pola godine ranije putovalo se ovom deonicom dva puta duže.

Prva stanica nalazila se odmah iza granice. Bio je to gradić Holi.

Gradić se nalazio samo šest milja od granica, a na trećem kilometru se dogodilo...

o—o

Fepe Galup je čučao kraj šina i motrio u pravcu istoka. Bio je to čovek temeljnog rasta, snažnih leđa i nekako čudno oblikovane glave, naslik na kutiju.

Okrenuo se prema svom prijatelju, koji je sedeo nedaleko od njege na zemlji.

— Jesi li sasvim siguran da je to baš u ovom vozu, Ernest?

Ernest Landal je takođe bio snažan krupan čovek, ali nekoliko godina mlađi od svog prijatelja.

Obojica skitnica su se upoznala u zatvoru u Pueblu, gde su proveli nekoliko meseci zbog pljački i krađa. Još u zatvoru je prevejani Landal pravio planove o prepadu na ponoćni voz, kako ga je nazivao.

— Taj voz u vagonu odmah iza lokomotive prevozi plate za radnike na željeznici. Novac se prebacuje u Lahuntu, za radnike koji grade deonicu Lahunta—Trinidad...

U dugim časovima u ćeliji kovao je planove o prepadu na ovaj voz, o velikoj akciji koju će sprovesti. I to ne u Lahunti, ili dublje u Kansasu, tamo gde se novac istovaruje, nego negde na sred dugog puta, negde na usamljenom mestu, daleko

od naselja gde je sve tiho i mirno i gde, naravno, niko ne očekuje napad. Tu je hteo da se dokopa plena.

Ideju za to dala mu je Mabel Hanter, devojka koja je radila u jednom baru u Lahuti. Njen prijatelj je radio na železnici i od pre kratkog vremena bio ložać lokomotive.

Mali lupez Ernest Landal skovao je veliki plan i sve izračunao do najsitnijih pojedinosti. Međutim, postojala je, jedna jedina slaba tačka u planu: od pre nekog vremena ovaj voz nije više korišćen za transport novca.

Kada su Galup i Landal pušteni iz zatvora uopšte nisu došli na pomisao da li taj voz sa novcem još uvek saobraća ili ne. Obojica su bila opsednuta jednom jedinom mišlju: kako brzo da se obogate. Landal je bio vođa poduhvata i o svemu se pobrinuo.

Prva mu je briga bila da iz vojnog skladišta u Las Animasi pribavi dinamit. Na tom poslu je proveo dosta vremena. Za to vreme je Galup za svega dva dolara dnevno radio po najvećoj žezi. Morao je da radi i po sedamnaest sati.

Tako je išlo sve dok Landal u svom skrovištu nije imao dovoljno dinamita za veliki poduhvat.

Osoba, kakav je bio Galup, na Zapadu je bilo mnogo. Sigurno ih još i danas ima. Srećom, tipovi kakav je Landal, predstavljali su retkost.

Galup je bio ograničen, glup, povodljiv i postupao je bez ikakvog prethodnog razmišljanja. Osim toga, spadao je među kukavice.

Za razliku od njega, Landal je bio prepreden i prevejan, preduzimljiv, promišljen, neustraživ i pre svega lišen savesti.

Najopasniji je, međutim, bio njegov „pronalazački” duh. Nije bilo brave koja mu je odolevala, prozora sa rešetkama kroz koji nie uspeo da ude ili izađe. Provaljivao je u skladišta oružja, svuda gde je hteo.

Sada je, na primer, naumio da eksplozijom uništi lokomotivu ili je bar onesposobi da dalje ide. Čak je išao tako daleko, da odmeri eksploziju, kako lokomotiva i vagoni ne bi leteli u vazduh, jer to izaziva veliku galamu i može da bude opasno, što je Landal svakako hteo da izbegne.

Konačno, u mirnoj, tihoj noći sasvim je moguće da se eksplozija čuje veoma daleko. Naravno, sve je to zavisilo od vetra i vremenskih prilika. Pošto nije mogao da te dve stvari podešava po svom nahođenju i potrebama, smislio je nešto drugo.

Sigurno je bilo mnogo lakše i iziskivalo manje eksploziva onesposobiti lokomotivu i prvi vagon, nego dići ceo voz u vazduh.

Mora se priznati da je prevejani lupež tako dobro sve smislio i proračunao, da je bilo gotovo nemoguće da poduhvat ne uspe.

To da mu krajnji cilj neće uspeti nije bila posledica loše smišljenog plana, nego posledica spleta okolnosti, sa čime Landal nije računao.

Slučaj ili višu silu predstavljala je odluku, koju je doneo predsednik železničke kompanije nekoliko dana pre nego što su dva lupeža puštena iz zatvora, da se radnicima

isplaćuje novac prevezen iz Puebla, jer je to kraći i sigurniji put.

Razbojnici su sada čučali i napregnuto osluškivali, čekajući voz koji je mladića iz Alamosa tako brzo vraćao natrag u zavičaj iz Dodž Sitija, gde je ubio dete i osuđen na dvadeset godina robije.

Kako se to tačno dogodilo nije se kasnije moglo da utvrdi. Ljudi sa željeznice su govorili da je pred samu ponoć lokomotiva iznenada stala, a odmah za njom i vagon, da je neka eksplozija izazvala tu nezgodu, jer se čula žestoka detonacija.

Bilo je tačno devet paketa dinamita.

Ernest Landal je to nepogrešivo sračunao. Kompoziciju su sačinjavali lokomotiva, jedan mali polutender i dva vagona.

Prvi vagon je bio potpuno prazan, a u drugom su sedela samo tri čoveka: dva pomoćnika maršala Vajata Erpa: Pots i O'Konor iz Dodž Sitija i osuđenik Feri Lokhed.

Pots tek što je bio skinuo okove mladom kauboju i O'Konor zbog toga upravo negodovao. Nije mogao da se obuzda:

— Da sam ja nešto o tome mogao da odlučujem, ovaj zločinac bi bio obešen odmah na licu mesta.

Post nije mogao a da ne uzvрати:

— To u prvom redu ne bi bilo u duhu zakona, a drugo, kazna koja se ne bi mnogo razlikovala od linča.

— Koješta, Pots. Pričate besmislice. Kada ja jednog dana budem postao maršal...

— Nadajmo se da taj dan nikada neće doći...

Na iznenađenje obojice čuvara zakona, to je rekao zatvorenik.

— Vi ne smete da govorite — opomenu ga Pots. — Tako kaže zakon.

— Šta još objašnjavaš toj stoki — siktalo je O'Konor. Izvukao korbač iz opasača, koji je krišom, protiv maršalove volje, uvek nosio sobom, i zamahnuo dva tri puta preko zatvorenikovog lica.

— O'Konor! Šta ti pada na pamet! — viknuo je Pots i skočio na noge da bi se bacio na Ferija, koji poskoči crvenog lica i raskrvavljene usne. O'Konor je i dalje zamahivao.

Baš u tom trenutku se dogodilo.

Voz se naglo trgnuo i bacio ljude nazad na njihova sedišta. Odmah zatim odjeknu snažna detonacija. I drugi vagon, kao da je nevidljiva ruka podigla sa šina i izbacila ga dalje. Pots je pao i ostao da leži ošamućen.

O'Konor je poleteo. Video je pri bleđoj svetlosti lampe u fenjeru da je zatvorenik uspeo da se grčevito uhvati za klupu.

Dva čoveka su se pogledala u oči za delić sekunde. Onda se O'Konor bacio napred, ali je promašio zatvorenika. Feri se bacio preko Potsa i istrgao mu revolver iz opasača.

O'Konor je takođe potegao oružje. Zapravo nije ga izvukao ni do pola iz futrole, kada malom prostorijom odjeknu zaglušujući pucaj.

U divljem očajanju i strahu čovek iz Alamoze je još jednom povukao obarač.

Već prvi metak ubio je mladog pomoćnika maršala O'Konora. Drugi je pogodio mrtvog čoveka.

Pots je ležao na podu još uvek teško ošamućen.

Lokhed je potrčao napred i otvorio teška vrata, koja su sada bila okrenuta na gore.

Za nekoliko sekundi uspeo je da odmakne dvadeset pet jardi od prevrnutog voza. Čuo je divlje povike, koji su parali noćnu tišinu. Begunac zastade kao ukopan.

Odmah ispred sebe čuo je rzanje konja. Legao je na tle i puzeći kroz visoku travu približio se životinjama. Tu su bila dva osedlana konja, koje je očigledno neko sakrio.

Jedan konj je imao teški olovni teg na kraju uzda. Feri nije oklevao ni trenutak. Skočio je, skinuo teg sa uzde, vinuo se u sedlo, dokopao uzde drugog konja, a onda poleteo kao vihor odatle. Jahao je u pravcu zapada.

Užasan dan se bližio kraju. Bio je do te mere ispunjen strašnim i uzbudljivim događajima da je i za najžilavijeg čoveka to moralo biti suviše.

Međutim, za begunca Feri Lokhe-da nije još bio završen.

o—o

U rano jutro sledećeg dana strašna vest stigla je i do Vajata Erpa.

Maršal je ustao rano i već bio za pisaćim stolom. Pisao je izveštaj o događajima iz prethodnog dana. Hteo je da to odmah obavi, pre nego što možda zaboravi neke pojedinosti.

Maršal je inače bio poznat po tome da su mu svi izveštaji bili tačni i precizni sa svim pojedinostima, prikazanim sa gotovo neshvatljivom

tačnošću. Jedan od razloga za tako uspешan rad na sastavljanju izveštaja, bila je i činjenica da taj posao nije nikada odlagao.

Mladić iz Vels Fargo kompanije doneo mu je neprijatnu vest. Voz je bio napadnut, pomoćnik maršala Frederik O'Konor mrtav. Osuđeni Feri Lokhed pobjegao. Pomoćnik Džin Pots leži kod šerifa Holija, povređen.

Maršal ustade sa stolice. Dok je u desnoj ruci držao telegram, levom je skinuo šešir sa eksera, u holu izvukao vinčesterku iz ormana. Kada je izašao u dvorište, video je činovnika kako vodi njegovog konja, već potpuno spremljenog za put.

— Mislio sam da će vam se sada veoma žuriti, maršale — rekao je simpatični mladić, osmehujući se.

— Da, Bili. Veliko hvala. Ako bi hteo da mi odneseš ovaj telegram, učinio bi mi još jednu veliku uslugu. Treba da ga predaš...

— Doku Holideju, znam, maršale — završi Bili rečenicu umesto maršala.

— Tačno. Reci mu, molim te, da on obavesti o svemu Bata Mastersona.

— Biće sve obavljeno. Možete se osloniti na mene, maršale. Nego, iduće godine ću napuniti sedamnaest. Ako budete možda uzimali nekog mladog pomoćnika, mislite molim vas na mene. Moj otac je saglasan. U kompaniji moram stalno nešto da piskaram, a to nije posao za kaubojevog sina.

— I ti se možeš osloniti na mene, Bili.

Pošto je konj bio osedlan, Vajat Erp se bez oklevanja vinu u sedlo i potera životinju prema kapiji, koju je Bili već otvorio.

Odmah je ulicom odjeknuo topot kopita, da bi se na mostu pretvorio u tutanj. Nekoliko trenutaka kasnije nije se više ništa čulo. Pošto je maršal ostavio sve otvoreno i izleteo, mladić je brižljivo doveo stvari u red. Zatvorio je štalu i na kraju kapiju.

Nekoliko trenutaka je ostao da stoji, osmehujući se pri pomisli da će možda već iduće godine biti jedan od Erpovih pomoćnika. Obožavao je maršala i divio mu se. Onda se trgao i počeo da trči duž glavne ulice u pravcu novog velikog hotela „Dodž”.

Lepa ćerka vlasnika hotela Elen Keli bila je već na nogama i poslovala u kuhinji.

Stara žena, koja je upravo čistila stepenice, poče besno da grdi kada je mladi Bili u žurbi preskočio kofu s vodom.

— Nebesa! Čekaj samo dok ponovo budeš silazio!

Mahala je gnevno svojom smežuranom pesnicom.

Elen Keli otvori kuhinjska vrata.

— Šta se dogodilo, Alma?

— Ništa, gospođo, urediću to sama.

Bili je kucao na poznata vrata, koja su vodila u Holidejev salon. Odmah je čuo kockarev glas:

— Šta se dogodilo?

— Dolazim od maršala, mister Holidej. Imam jedno...

Vrata se odmah otvoriše.

Mladi Bili zateče Holideja u ku-

enom haljetku od tamnocrvene svile.

— Evo, treba da vam predam ovaj telegram. Maršal vas još moli da sa njegovom sadržinom upoznate Bata Mastersona.

— Hvala.

Holidej se maši za džep.

— Aha, nije ovde. Uputio se prema ormanu i uzeo novčanik.

Bili Hanter razrogači oči kada je video da u ruci drži srebrni dolar.

Bat Masterson je stanovao u kući koja se nalazila na uzvišici u ulici Česnut. Pripadalo je staroj udovici Varbrou. Stanovao je kod nje već dosta dugo i osećao se kao u svojoj kući.

Imao je običaj da govori:

— Kada se jednog dana budem oženio, mogu odmah da se prese-lim. Ne daleko, samo na gornji sprat. Stara udovica me pazi i brine o meni kao da sam joj rođeni sin.

Krupni, snažni čovek se sada trže, kada je čuo kucanje na prozorsko okno.

Tek je bilo nekoliko minuta posle sedam. Prokletstvo, mogao je da odspava bar još deset minuta. Šta li se dešava?

Ustao je i pomerio tešku zavesu boje jorgovana, koju je udovica, na njegovo užasavanje, stavila baš na njegov prozor. Ugledao je ne malo iznenađen Doka Holideja.

Kockar je već sada u ranim jutarnjim časovima, što je za njega bilo neuobičajeno, sedeo na konju.

— Podignite prozor, Bat!

— Da, da — mrmljao je šef pomoćnika još uvek bunovan i otvorio prozor.

Holidej se saže i dodade mu telegram.

Masterson ga je čitao, premećući se s noge na nogu.

— To ne može biti istina!

— Čini vam se pre brijanja. Posle toga će se sve razbistriti i izgledati verovatnije — osmehnu se Holidej i okrete konja.

— Da... da... Da li je maršal? Da, on je sigurno... A vi... pa to je sasvim jasno! Dakle, onda brzo napred, i srećno, Dok!

Zatvorio je prozor, navukao zavesu i spustio se ponovo u postelju, ne ispuštajući telegram iz ruke. Ležao je tako pokriven ciglo tri sekunde, a onda skočio kao oparen.

— Prokletstvo! Ja sam idiot! Sve ovo nije san, doista se odigralo!

Još uvek je osećao u vazduhu miris finog Holidejevog sapuna.

— Moram u kancelariju! Uvek kada gazda nije ovde, pođe sve nizbrdo. Kao da lupeži iz zemlje niču. Da mi je samo znati kako to osete da maršal nije u gradu?!

—o—

Maršal je želeo da pred podne uhvati voz u Garden Sitiju. Na taj način bi dobio sedam sati prednosti, umesto da sačeka voz koji popodne polazi iz Dodž Sitija.

Jasno nije pretpostavljao da bi možda i Dok Holidej uspeo da ug-rabi isti voz. Smatrao je to čak isključenim. Put je bio suviše dug, iako je kockar dobio od Vokera odličnog konja na poklon. Bio je to izuzetan trkač.

Milja za miljom ostajala su ispod kopita vernog ždrepcu plemenite rase. Kada je ostavio Simaron za sobom, maršal je znao da će uspeti da stigne na voz.

Ed Masterson, rođeni brat čuvenog Bata, koji je u susednom gradu bio šerif, stajao je na vratima svoje kancelarije, kada je maršal proleteo kao vior.

— Grom i pakao! To je bio Vajat Erp! Šta li se opet to kog đavola desilo?

Četrdeset minuta pre polaska voza maršal je stigao na železničku stanicu Garden Sitija.

Na konju nije bilo ni traga znoja ili pene.

Sederik Alverson, koji je bio tog dana dežuran na stanici uzviknu:

— Hej, nešto mi je poznat! Gde li je samo već video to lice?

Ložač lokomotive je već pustio zvižduk.

— Zadrži dah, momče! To je Vajat Erp!

Željezničar je zadovoljno pljesnuo rukama. Sada će imati šta da priča prijateljima i izaziva njihovu zavist. Ovolika jurnjava na konju nije mogla biti bez razloga. Negde se nešto značajno dogodilo i on će biti taj koji će prvi saznati!

— Nebesa! Baš Vajat Erp!

Pohitao je čuvenom maršalu u susret.

— Helo, maršale! Smem da se kladim da ste opet krenuli u lov na nekog bandita!

Vajat potera konja preko drvenog mostića.

— Gle! Čoveče mogu li da se povezem s vama?

— Naravno! No, recite mi samo jedno: da ne dolazite danas iz Dodža? Nemoguće!

— Dolazim. Morao sam, ako nisam hteo da do kasnog popodneva čekam sledeći voz za Kolorado.

— Tja, za ljude koji uvek žure, kao vi, nijedna veza nije dovoljno dobra i brza — promrsi stari, pomažući Erpu da smesti konja u furgon. — Kuda ste se uputili?

— Preko, u Kolorado. U Holi!

— Onda ste izabrali pravi voz. Bićemo tamo danas kasno popodne.

— Dobro.

Minuti su prolazili. Bilo je podne. Dvanaest i četvrt!

Vajat je stajao pored starog železničara u lokomotivi i posmatrao vidik na istoku, prema obali reke.

Ne to nije mogao biti kockar. To je prosto bilo nemoguće. Nikada neumiven i neobrijan nije izlazio na ulicu. Uvek mu je bilo potrebno prilično vremena da se spremi. Uostalom, i prirodno za tako negovnog čoveka kakav je bio.

Lokomotiva je već tutnjala. Stari podiže ručku.

Napolju na peronu nije bilo žive duše. Putnici, koji su išli ovim vozom, već pola sata su sedeli u vagonima. U ono doba je svet u Americi još imao vremena.

— Tako, a sada krećemo — reče stari Alverson.

Napolju na stanici odjeknu zviž-

duk. Alverson popusti ventil. Sada je i lokomotiva ispustila prodoran zvižduk.

Kada je voz krenuo, Vajat se naslони i pogleda u daljinu. Onda se naglo okrete.

— Hej, šefe, da li biste mogli još jednom da zaustavite?

— Šta vam pada na pamet, maršale! Mi imamo čvrsto određen plan vožnje. Ovde ne može svako da čini šta mu je volja, da zaustavlja voz i kreće kada se njemu dopada. To je isključeno!

— Jasno, ali onaj čovek mora s nama!

Stari željezničar se takođe naslonи na otvor i isturi glavu napolje. Žmirkao je da bi mogao što bolje da vidi.

— Hej, ala onaj grabi! Ko li je to?

— Dok Holidej!

— Čoveče! — željezničar je s nevericom posmatrao maršala. — Kako možete na takvom rastojanju prepoznati bilo koga?

— Vidim, a osim toga i znam. Niko ne jaši kao on. Pogledajte samo tog konja, mister. Odličan trkač. Pakao, mora da ga je žestoko gonio.

Jahačevu priliku su videli sve jasnije. Alverson je usporio vožnju.

— Može i ovako — rekao je, smešći se. Odmah zaustaviti ispada veoma glupo a i braća bi onda imala šta da prepričavaju i gundaju. Osim toga, tako brz čovek će nas veoma lako stići. Onaj crni vrag koga jaše ima više vatre u sebi nego „Divlji Džonatan”.

Holidej se tako približio vozu da je mogao da vidi kako mu prijatelj maše rukom.

Podigao je desnu ruku i pokazao Vajatu na teretni vagon.

Maršal se obrati starom željezničaru.

— Kako mislite da utovari konja u voz? Bez obzira kakva je to rasna životinja, ipak ne može da uskoči kroz prozor? — Strpljenja prijatelju! Tamo napred, vidite li onaj šumarak? — Smeškao se zaverenički. — Tamo će čika Sederik zaustaviti zbog velikog Doka Holideja. Pola sata, ne više!

Ni konj ni jahač nisu bili tako iscrpljeni, kao što je Vajat mislio.

Mali pomoćnik ložača je dobio pola dolara iako bi veoma rado istimario konja čuvenog kockara i bez nagrade.

Holidej je otišao u lokomotivu i sa osmehom prihvatio flašu viskija od starog željezničara.

— Sve sam mogao da pretpostavim gospodo, ali ovako, divlji i opasan put nikako — primeti Alverson.

— Šta je to divlje i opasno? — pitao ga je kockar.

— Šta? Hoćete reći da nije opasno ukrcati Vajata Erpa i Doka Holideja u svoje vozilo? Stalno se mora računati s time da vas neko obaspe mecima, da se pojave razbojnici, napadnu vas...

— Potrebno je imati i bujnu maštu. I to ne smete zaboraviti.

Stari je zamišljeno odmahivao glavom.

— Slušajte, Dok. Da vas je bilo

ko video kako jurite prema vozu u tom vratolomnom tempu, svakako ne bi pomislio da idete kod prezbitarijanskog sveštenika na propoved, nego da ste za petama Ajku Klan-tonu. Donaldu Iversonu ili Miltu Rajsu!

— Pa i takve promene ponekad osveže čoveka — primeti maršal.

— To vi nazivate promenama? Hvala vam lepo na njima. Ja bih radije da svoj vek provedem u jednolikosti i monotoniji. Nedavno sam baš čitao u novinama o onoj stvari sa Mek Hardijem, pa to vam je bilo užasno! Kakvih sve ljudi nema u ovom kraju!...

o—o

Kada se voz zaustavio u Holiju, na peronu je već stajao krupan, trbušast čovek sa zvezdom na grudima. Nosio je košulju bez kragne, koja se u ono vreme u tom kraju najčešće koristila. Podsećala je pomalo na specijalne košulje za frak, na koje se pričvršćuju krute kragne. Brkovi su mu bili čekinjasti i zapušteni i plakali za četkom i makazama, a na šeširu mu je bilo više mrlja od znoja nego čistog suvog filca.

Revolver čuvara zakona je bio tako nisko pričvršćen da je bilo gotovo nemoguće potegnuti ga dovoljno brzo.

Odmah je prišao Erpu.

— Vi ste maršal Erp?

Čovek iz Misurija potvrdi.

Šerif onda pokaza na zvezdu na grudima.

— Mene je lako prepoznati. Ja sam Kid Ombrela, šerif u Holiju. Bat Masterson mi je poslao telegram, sa napomenom da se pobrinem za vaš smeštaj. Evo me. Šta se zapravo dogodilo?

Vajat postavi pitanje, ne obraćajući pažnju na šerifovu radoznalost:

— Gde je Pots?

— Siromašak. Njemu je očigledno mnogo gore nego što smo u početku mislili. Već od jutros leži kod lekara u kući dole u gradu.

— Šta mu je?

— Prilikom eksplozije povređen je na nekoliko mesta. Uho, čelo i levo koleno, a čini mi se i grudni koš. Nije isključeno da mu je i nekoliko rebara slomljeno. Mnogo življi od mladića, koga smo izvukli mrtvog iz ostataka vagona, u svakom slučaju nije.

— Gde je O'Konor?

Dok Holidej je u toku ovog razgovora sve vreme stajao po strani i nije se mešao. Izvukao je cigaretu iz džepa, pripalio je i kao odsutno odbijao dimove.

— Preko, u mrtvačnici. Leži uz jednog starog čoveka, koji je noćas umro ovde u gradu. Čudan neki starac. Zakleo se da će doživeti devedeset i devet godina. Juče mu je bio rođendan, baš devedeset i deveti. Sav novac od opklade su odmah po-

pili u jednom od saluna. Onda je otišao kući, zavalio se u naslonjaču i nije više ustao. Stari, dobri čudak! Bio je poreklom iz Nemačke...

— Gde je mrtvačnica? — raspitivao se maršal pomalo oštro, jer nije bio voljan da sluša duge, besmislene priče debelog šerifa.

— Preko, mister Erp. Vidite li onu malu, urednu kuću, odmah uz dansing lokal?

— Baš odgovarajuće susedstvo — primeti kovkar ironično, misleći ne samo na dansing, nego i na kockarnicu s leve strane mrtvačnice.

Pošli su preko ulice prema mrtvačnici.

Šerif pođe napred i otvori nezaljučana vrata. U polumraku su ležala tri tela na prevrnutim kolima, sa kojih su bili skinuti točkovi.

— Hej, pa ovde leži još jedan — uzviknu šerif i pođe pored leševa O'Konora i ćudljivog starca, prema trećem, naže se nad njega i dobro ga osmotri.

Zatim se okrenuo prema svojim pratiocima i ponovo počeo da objašnjava na dugačko i široko. Nije primetio prezriv Holidejev izraz, niti lako nabrane obrve Vajat Erpa. To je za njega bila prilika da razgovara sa dvojicom slavnih ljudi. Što je bilo još važnije, da ga vide sugrađani i da posle svima prepričava razgovore, začinjavajući ih po svom nahođenju.

— A to je stara Kler Duamont, jedna prastara opajdara, bogata, prebogata. Uporno nije htela da umre, maltretirala je porodicu i susede još

do pre nekoliko dana. Svima je cedila krv na pamuk. Trpeli su, smatrajući da će im njena smrt doneti koristi. Naime, iščekivali su nasledstvo. Veliko nasledstvo! Ja, međutim, znam da je sve zaveštala crkvi u Pueblu. Kakvo će to razočaranje biti! Hi, hi!

Tako dakle, najzad je sklopila oči, stara veštica. Mora da se to dogodilo dok sam vas očekivao na stanici...

Čuvar zakona iz Holija verovatno nije znao za pijetet prema umrlima.

Vajat Erp je zastao pored leša svog najmlađeg pomoćnika.

— Dakle i on je prilikom eksplozije smrtno pogođen? To ga je ubilo?

— Da, bez sumnje. Zbog toga sam naredio da ga kola, koja su ga dovezla sa mesta nesreće, istovare ovde.

Holidej, koji se nagnuo nad mrtvog O'Konora, počeo da mu otvara crni prsluk.

Na to se na iskranoj plavoj košulji na levoj strani grudi ukaza tamnocrvena mrlja.

Kockar mu odmah otvori i košulju.

— Metak mu je ušao u samu sredinu srca — rekao je Vajatu. I maršal a i šerif iz Holija se gotovo ukočiše od iznenađenja.

Holidej je sada temeljno pregledao ubijenog. Nekoliko trenutaka kasnije je otkrio i drugu ranu na levom bedru. No taj metak nikako nije mogao da ubije mladog O'Konora.

Kockar se uspravi.

— On je ustreljen.

— Nema sumnje? — upita maršal, ne skidajući pogled sa bledog mrtvačkog lica svog pomoćnika.

— Ne nema sumnje.

Šerif je stajao kao okamenjen i gledao kockara razrogačenih očiju.

— Šta to govorite, Dok? Ali on je... pa to je nemoguće. Ko je mogao da ga ustreli? Prilikom eksplozije je povređen kao, uostalom, i njegov saputnik. — Prekinuo je u pola rečenice, a onda se lupio šakom po čelu: — Osuđenik! On je možda? Nije isključeno da je O'Konor pokušao da ga spreči u begstvu.

Vajat je posle posete mrtvačnici krenuo kod lekara, kod koga je bio Džin Pots.

Zatekao je svog pomoćnika u ordinaciji, kako pogruženo sedi, pokriven modricama i posekotinama.

— Mora da ima neka povreda i u grudima — procedi mladi lekar, znojeći se i naslanjajući možda po deseti put uho na Potsove grudi.

Kada je podigao glavu, rekao je nesigurno:

— On je polomio nekoliko rebara.

— To mi je i šerif već kazao — uzvratu Erp i pogleda Holideja.

Kockar ispod oka dobro osmotri maršalovog pomoćnika i reče mu, osmehujući se pri tom ljubazno mladom lekaru:

— Mister Pots, podignite ruke savim visoko i udahnite punim plućima.

— To ne mogu, Dok.

Holidej mu je prišao i počeo da mu kucka po grudima i leđima, a onda ga uhvati za ruke i pođe lagano da ih diže.

Kada je Pots digao levu ruku do pola, uzviknuo je bolno.

Na to se kockar okrete prema mladom lekaru.

— Šta rekoste da mu je? — pitao je nemarno. No onaj, ko ga je dobro poznao, znao je da sada kipi od gneva.

— Verovatno su mu dva tri, a možda i četiri rebra slomljena! Ne bih baš mogao da kažem pouzdano koliko.

— Aha! A šta ste vi po zanimanju?

— Lekar — ustuknu mladi čovek unazad. — Zašto pitate?

Osećao se veoma uvređenim na ovo pitanje, izrečeno s omalovažavanjem.

— Zbog toga što sam pomislio da ste „šuster"! Pa tom čoveku je jako istegnuta tetiva na levoj mišici. I nerv je pri tom povređen. Trebalo bi da znate da takva povreda izaziva refleksni bol u predelu grudi. No ne bi bilo zgoreg da mu date nekoliko kapljica za umirenje bolova.

Mladi lekar je drhtao od uvrednosti i gneva. Graške znoja rosile su mu čelo. No, pošto nije znao ko je stranac, veoma oprezno se raspitivao:

— Vi ste lekar?

— Ne — uzvratu Holidej grubo. Ja sam kockar i prodavac usijanog olova.

Na Potsovu pomoć ni Erp ni Holidej nisu mogli da računaju. On će natrag vozom u Dodž Siti. No,

maršal je hteo pre odlaska da razgovara s njim.

Potrajalo je dosta vremena dok je maršal uspeo da sazna od njega šta se zapravo dogodilo.

Džin Pots nije imao razloga da zataji istinu pred svojim šefom. Ispričao mu je sve potanko o drami koja se odigrala u vagonu, pre nego što je došlo do eksplozije.

— Ipak nije mi jasno kako je uspeo da ga ustreli? — čudio se Pots, pritiskujući desnom rukom grudi.

Maršal pokaza na praznu futrolu, koja se nalazila na Potsovим bedrima.

— Eto kako, Džin. Revolverom, koji je nekada tu stajao.

U opštoj pometnji, ophrvan bolom, maršalov pomoćnik nije ni primetio da mu nema revolvera.

o—o

Dva prijatelja iz Dodž Sitija napustila su lekarevu kuću i izašla na ulicu.

Napolju ih je čekao šerif.

— Dakle, zar nije vredan momak, naš mladi lekar?

— Veoma vredan — uzvрати Holidej kroz zube. — Pazite samo da vam ne da neku mast za oči da je namažete na hleb i pojedete da biste izlečili žulj.

Odjahali su zajedno na mesto nesreće. Tamo su zatekli ljude sa željeznice i nekoliko dobrovoljaca iz grada, koji su pomagali da se voz vrati na šine.

Vajat je zainteresovano ispitivao složeni mehanizam kojim je voz bio zaustavljen.

— Čudno, to me podseća na mog starog poznanika Goldvotera, kome bi ponekad padale na um slične ideje.

— Zar to nije mogao biti baš on? — pitao je Holidej.

— Teško, on je već petnaest godina pod zemljom, a da je živ imao bi sedamdeset i koju.

Ljudi, koji su bili okupljeni oko voza, primetili su da maršal u sve širem krugu obilazi mesto udesa.

Iznenada je stao i mahnuo kockarima.

— Pogledajte malo ovde, Dok!

— Tu su stajali konji.

— Da, i to dva. A evo tragova jednog čoveka koji im se približavao. Išao je od voza na ovamo.

— Možda je hteo da svoj plen veže na tovarnog konja?

— Njegov trag u svakom slučaju vodi od poslednjeg vagona. Tačno odande gde su morali da se nalaze Lokhed, Pots i O'Konor kada je došlo do eksplozije.

— Po tome smatrate da je naš čovek umakao sa dva konja?

Maršal potvrdi.

— Da, Dok. To je neverovatna igra slučaja, koja mu je u tom paklenom trenutku donela dva konja.

— Verujete li da je prepad izvršen zbog njega?

— Ne, nipošto. Zbog jednog malog kauboja iz Alamosa niko ne bi dizao ceo voz u vazduh. Osim toga, njegovi ljudi su u Dodž Sitiju. Video sam ih sve do jednog pre nego

što sam otišao u kancelariju. Ne, Dok. Voz su napala dva čoveka sa kojima se sudbina poigrala da svoje konje prikriju tamo kuda je begunac prolazio.

— Znači, ta dva lupeža bi trebalo da su tu negde u okolini.

— To je pitanje. Mogli su već odavno da negde ukradu dva konja i da se izgube. Međutim, gotovo sam siguran da neki trag moramo otkriti. Bilo našeg begunca, koji ima dva konja, bilo one dvojice lupeža.

Samo četvrt sata kasnije južno od pruge naišli su na tragove dvojice razbojnika, Landala i Galupa.

Landal je bio dovoljno prepreden da zajedno sa svojim drugom pređe najveći deo puta prugom da bi zametnuo tragove. Išli su tako gotovo celu milju, a onda tek napustili prugu i krenuli prema severozapadu.

— Tačno prema vašem gradu, šerife — objasni Erp.

— Šta, prema Holiju? Grom i pakao! Onda moram da nastojim da tamo što pre stignem i da se sa njima obračunam.

— To vam neće biti lako. U pitanju su vrlo prepredeni momci.

Sva trojica su se vratila u Holi. Međutim, traganje je ostalo uzaludno.

Čovek iz Misurija je na jednoj farmi, u neposrednoj blizini grada, naišao na čoveka koji ga je obavestio da su u toku noći iz malog koralu ukradena dva konja. Jedna riđa kobila sa kratkom grivom i izrazito dugonogi vranac.

Vajat Erp i Dok Holidej su pozdravili ljubaznog šerifa, koji ih je

otpratio do farme, a onda odjahali na zapad.

— Čudni ljudi... — promrmlja šerif Ombrela sebi u bradu. — Odjahali su sada usred noći, kada se nijedan trag ne može otkriti...

o—o

Lahunta je već u ono vreme bio veliki živ grad. Položaj, na kome se nalazio, nije bio jedini razlog za njegov razvoj. Tome je, u prvom redu, doprinela željeznička pruga koja je vodila na jugozapad.

Ne treba, međutim, biti u zabludi, bio je to grad drvenih kuća, kakvi su, ustalom, bili i svi gradovi u čitavoj toj velikoj pokrajini. Razlikovao se po tome što je imao nekoliko takozvanih, veoma neomiljenih kolonija. To su bile grupe koliba u kojima su nekada štanovali siromašni radnici, zaposleni na izgradnji željeznice. Posle njih u te kolibe su se uselili raznorazni tipovi. Tu je uglavnom, živio ološ, koji nije mogao da se smesti u centar grada.

Kada su dva prijatelja iz Dodž Sijetija ujahala u grad, već su protekla puna tri dana od noćnog napada na voz.

Umorni i pokriveni debelim slojem prašine zaustavili su se pred jednim od saluna.

— Ovde bismo baš mogli nešto i da popijemo — reče maršal.

— To vam je odlična zamisao — uzvрати kockar nabrana čela, posmatrajući staru, trošnu krčmu.

Kliznuli su iz sedla, prebacili uzde preko prečke i uputili se u krčmu, u koju se ulazilo direktno sa ulice.

Pre nego što je kročio u lokal, maršal još jednom pogleda nizu ulicu i neprimetno se trže. Ne okrećući glavu, došapnuo je svom prijatelju:

— Okrenite se neupadljivo, Dok! Moći ćete da vidite dva lepa konja: riđu kobilu i dugonogog vranca...

Dok Holidej se pravio kao da proverava da li mu je konj dobro vezan i ispod oka pogledao na suprotnu stranu ulice.

— Doista! Izgleda da smo stigli onog maštovitog čoveka, koji vas je tako podsećao na starog prijatelja Goldvotera.

— Baš tako izgleda.

Da ne bi bilo upadljivo, njih dvojica uđuše u krčmu.

Vajat Erp se odmah uputi prema prozoru i ni za trenutak nije ispuštao iz vida suprotnu stranu ulice. Za to vreme nekadašnji zubni lekar iz Bostona prišao je šanku i naručio rakiju i pivo.

Maršal otpi samo nekoliko gutljaja piva, a onda vrati čašu i položi novčić na sto.

— Ne treba ostaviti stare poznanike da vas čekaju, inače još svašta može da im padne na pamet.

Dodirnuo je obod šešira, klimnuo glavom krčmaru i napustio lokal.

Dok Holidej je ostao da stoji kraj prozora, držeći čašicu sa rakijom.

— Zar nećete da sednete, mister? — upitao je krčmar mrzovoljno.

— Ne, hvala — uzvratila Holidej,

ne okrećući glavu. — To bi me uspavalo.

„Neki neobični ljudi”, pomisli u sebi krčmar.

Kada je Vajat Erp stigao na suprotnu stranu ulice, morao je da skrene malo u desno da bi ušao u malu krčmu. Iako se dva lokala nisu nalazila jedan nasuprot drugom, ipak je jedan od razbojnika, koji su stajali za šankom, uspeo da ga vidi.

Ernest Landal se naglo trže. Čašu s viskijem je grubo spustio na šank, tako da je poskočila.

— To ne može biti istina!

Trljao je lice, razrogačio oči i istezao vrat, a onda pritrčao prozoru i virio kroz zavesu. Nekoliko sekundi kasnije iznenada se okrenuo i u trku izleteo iz krčme kroz sporedni izlaz u dvorište.

Tu je naleteo na mršavog dugonju, koji je upravo izašao iz štale i još u ruci držao češagiju.

— Hej, prijatelju, treba da mi pokažeš konja koga tvoj gazda hoće da proda.

— Da proda? — ponovi dugonja, ne shvatajući.

— Hajde brže, Džoni, inače će biti gužve.

— Ali ja ništa ne shvatam. Zar je stari u međuvremenu poludeo?

— Nije isključeno.

— Pa još juče je predsedniku opštine, svom prijatelju, govorio da je na tog šarca veoma ponosan. Zar je moguće da je tako brzo promenio mišljenje?

— Nekad se vrlo brzo mišljenja

menjaju, Džoni. Kad ti budeš imao koju godinu više — shvatićeš. Napred, osedlaj mi šarca i pođi sa mnom. Načiniću nekoliko krugova iza kuće.

— Kako vi kažete. Ako je gazda toliko lud da prodaje ovog odličnog konja... promrsio je štalski momak.

Bandit ga je požurivao da šarca što pre osedla. Bila je to doista divna životinja, plemenitog soja.

Dok je momak obavljao svoj posao, Landal je nestrpljivo cupkao s noge na nogu.

Ne! Nije mogao da se prevari. Suviše je dobro poznavao lice čoveka koji se približavao salunu.

Bio je to Vajat Erp!

Istini za volju, proteklo je nekoliko godina od dana kada je video maršala, ali mu se slika neizbrisivo urezala u svest.

Vičita!

Manen Klement i njegova braća su pobunili teksaške kauboje protiv tadašnjeg pomoćnika maršala. Imali su nameru da mu zagorčavaju život, ali je ispalo sasvim drugačije.

Način, na koji je mladi maršal Erp uspeo da se suprotstavi neobuzdanim goničima krava, izazvao je vrlo snažan utisak na Landala. Zbog toga je i sada, posle mnogo godina, osećao prema ovom čuvaru zakona duboko poštovanje i divljenje, jasno, protkano mržnjom, kao uostalom i prema svim ljudima od zakona.

Sasvim je svejedno da li je Erp nešto naslutio o napadu na voz ili ga je ovamo dovela čista slučajnost, takvom se čoveku mora sklanjati s

puta lupež nečiste savesti, kakav je bio Ernest Landal.

Oprezan po prirodi, Landal je već i grad Denver obišao u širokom luku, da bi izbegao susret sa Halom Doneganom, takođe čovekom od zakona. Tim pre sada ni trenutka nije oklevao da odmah napusti mesto u kome boravi oštri Erp, daleko opasniji od Donegana.

— Napred, Džoni! Dobro pričvrsti kajiševe! Nemam mnogo vremena. A ono, što u međuvremenu moj prijatelj bude popio kod tvoga gazde, neka ide na moj račun.

Šarac je bio osedlan.

— Tako — reče razbojnik. — A sad pođi napred i izvedi konja napolje.

Momak uhvati povodac i okrete se. U sledećem trenutku teška drška Landalovog revolvera pogodi ga u potiljak. Odmah je onesvešćen klonuo na zemlju. Konj se uplašeno prope. Međutim, Landal je već uspeo da se dokopa uzde, vinuo se u sedlo i odjahao polako iz dvorišta u sporednu ulicu. Ali čim je tu stigao, zario je konju mamuze u slabine i u divljem galopu poleteo napred.

Nimalo mu nije smetalo što je svog prijatelja Galupa ostavio samog na cedilu. U tom trenutku bilo mu je važno samo jedno: da što dalje odmakne od Vajata Erpa.

S tim čuvarom zakona nije se trebalo šaliti. Konačno, imao je prilike da se lično uveri da maršal nije strahovao ni od pedeset kauboja, pa, prema tome, sigurno neće ni od dva mala razbojnika!

Dok je Ernest Landal već prevatio nekoliko stotina jardi, Galup je stajao uz Vajata Erpa, naslonjen na šank i glupo mu se osmehivao, čudeći se što ovaj otpija svoje pivo u tako malim gutljajima.

— Ne bi se reklo da ste danas baš mnogo žedni, mister!

— Nisam.

— To zavisi od vrućine. A danas je suviše vruće.

— Da, izgleda da je tako — odgovori maršal.

Galup je posmatrao stranca, još uvek se smešeći.

— Mislim da to zavisi od toga da li je čovek prevatio desetine milja sam kroz ovu prašinu — dodade maršal.

— Tako je. Ne biste to trebali nikad da činite.

Vajat ga pogleda i namignu mu.

— Hej, da niste i vi sami? — upita ga.

— Nije — odvrati krčmar umesto Galupa. — Njegov prijatelj je upravo izašao u dvorište. Otišao je tamo gde i car ide peške. Naročito, ako pije mnogo piva.

— Razumem — reče maršal.

Iznenada, bez razloga, Galup oseti kako ga, pod pogledima visokog stranca, podilaze žmarci.

Taj čovek nije nosio zvezdu i, uopšte uzev, nije delovao zastrašujuće. U stvari, nije bilo nikakvog razloga da se naježi, a to se ipak desilo.

— Potreban mi je novi konj — reče maršal.

Galup klimnu glavom.

— To nije teško naći.

— Dopala mi se ona riđa kobila napolju.

Lupež začuđeno podiže obrve.

— To je konj moga prijatelja. Hoćete li da ga kupite?

— Možda bih i hteo.

— To je prvoklasan konj. Brat bratu vredi sedamdeset dolara.

— Mislio sam da je čak i skuplji — odvrati čovek iz Misurija hladnokrvno.

— Sedamdeset dolara bi bila moja procena i to za prijatelje. Međutim, siguran sam da bi Ernest tražio sedamdeset i pet. Naravno, pod pretpostavkom da je da ispod cene. Iskreno rečeno, vredi i osamdeset pet.

— To ne bi bilo čudo. Možda bi čak i sto tražio.

— Sto? — Galup razrogači oči. Odjednom je počeo stranca da posmatra drugim očima. Izgledao mu je kao parajlija široke ruke. Možda je ovo prilika da naknade štetu, pošto im nedavni pokušaj da dođu do para nije uspeo.

— Konj u svakom slučaju vredi osamdeset i pet dolara.

Vajat klimnu glavom.

— Sigurno. I vlasnik konja je istog mišljenja.

— Svakako — reče Galup i tek onda shvati strančeve reči, pa se trže kao ošamaren. — Kako to mislite?

— Mislim da je vlasnik istog mišljenja.

— Vlasnik?

— Dobro ste me razumeli.

— Ali...

Vajat Erp se nalakti na šank.

— Recite mi, mister, šta mislite o napadu na voz nedaleko od Holija?

— Šta ja o tome... Šta ja o tome mislim? — promuća Galup zbunjeno. — Ja... ja o tome ništa ne znam. Prema tome, šta o tome mogu da mislim? — mucao je i dalje.

— Bilo je grozno — reče Erp. — Neko se poslužio isprobanim trikom.

— Zar?

— Naravno, najgore u celoj stvari je to što je jedan čovek izgubio život.

— Neki čovek? Smrt — mucao je bandit. Prebledeo je kao kreč.

— Srećom, ubici se ušlo u trag.

— U... — Galup pruži ruku prema šanku. Osećao je da mu se tlo izmiče pod nogama. — Otkud vi sve to znate, mister...

— Erp. Moje ime se lako pamti: Vajat Erp.

— Vajat Erp! — Galup oseti kako gubi dah. Taj bezazleni kupac konja, koga je samo trenutak ranije hteo da namagarči, zastrašujući Vajat Erp?

To je bio kraj.

Ne rekavši više ni jednu reč, a ni pokušavajući da se na bilo koji način brani, otpadnik počeo polako da diže ruke.

Ne shvatajući šta se dešava, krčmar je buljio čas u jednog čas u drugog.

— Vi ste Vajat Erp, gospodine? — upitao je.

Maršal klimnu glavom, ne skidajući pogleda sa Galupa.

— Da, a ovaj čovek je nedaleko od Holija napao voz. Zajedno sa svojim prijateljem, onim što jaši riđu kobilu.

Galupovo lice je imalo boju pepela. Vajat ga razoruža.

— Imate li još šta da kažete, čoveče?

— Ne.

— Je li onaj trik bio vaša zamisao?

Razbojnik odlučno odmahnu glavom.

— To bi me i čudilo. Predite tamo i stanite uz zid. A vi, krčmaru, uzmite pušku i za trenutak pripazite na ovog džentlmena. Ja idem da potražim njegovog prijatelja.

U tom trenutku otvorila su se sporedna vrata i na njima se pojavio Dok Holidej. Čuo je poslednju maršalovu rečenicu, zabacio šešir na potiljak, prišao šanku i rekao:

— Njegov prijatelj je pozajmio krčmarevog šarca i pobrinuo se da odmagli što dalje.

Na to krčmar potrča prema vratima koja su vodila u dvorište, naglo ih otvori i ugleda slugu kako leži bez svesti na vratima štale. Holidej ga je našao i tamo odvuкао.

— Jadni momak je platio ceh. Nego, maršale, čini mi se da je begunac na šarcu, a ne njegov prisutni prijatelj, sličan vašem prijatelju Goldvoteru.

— Jasno. Ovo mu je bio novi trik.

— Izgleda da on zna mnoge trikove. A glavni mu je taj što izgleda da vas poznaje.

— Baš tako.

Galupa su odveli kod mesnog šerifa, koji se u prvom trenutku veoma naljutio što su ga probudili iz dremeža, ali se veoma brzo rašanio kad je saznao ko je pred njim i kako je delo učinio.

Konačno se razbojnik našao u mehljivoj ćeliji.

Vajat Erp dodirnu obod šešira i uputi se ka vratima gde da je Dok Holidej čekao.

— Zar već odlazite maršale? — doviknu šerif.

— Da. Imam sastanak.

— Gde?

— Verovatno u Alamosi.

o—o

Ernest Landal je imao sreće. Šarac, koga se dokopao, bio je odličan, izdržljiv trkač i brzo ga je odneo daleko od grada, u kome je iznenađeno postalo tako vruće.

Jahao je prema zapadu.

Deset kilometara od grada uzani put poštanske kočije, koji se u stvari sastojao jedino od tragova točkova kroz požutelu travu, blago je skretao ka jugozapadu.

Bio je to stari put, koji i danas postoji i vodi prema naselju nemačkih iseljenika, ka Valzenburgu.

Bilo je oko pola deset, noć se već uveliko spustila i u glavnoj ulici naselja vladala je čudna tišina. Međutim, ništa čudno se nije događalo.

Stanovništvo nemačkog porekla živelo je veoma tiho i povučeno, za razliku od pravih Jenkija, južnjaka i stanovnika koji su se već amerikanizovali. Doduše, ljudi su odla-

zili u barove i salune, kao i svuda uostalom, ali su isto tako obrađivali bašte, iako je zemlja bila neizdašna.

Ernest Landel je skrenuo iz glavne ulice u sporednu i tako slučajno, kroz poluotvorenu kapiju jedne konjušnice, pri svetlosti fenjera ugledao konja. Tu životinju bi sasvim sigurno i među hiljadama drugih prepoznao. Bila je to njegova kobila! Bio je to konj, koga je zajedno sa Galupovim sakrio nedaleko od železničke pruge blizu Holija, i nestao kao da je u zemlju propao.

Zastao je i kliznuo iz sedla. Laganost se približio kapiji. Tek tada je primetio i Galupovog konja. Neki starac ih je upravo pojo.

Landal, inače veoma oprezan, žustro uđe u dvorište i maši se za kolt.

— Ja to ne bih činio — začu se grubi glas s druge strane kapije.

Razbojnik se okrete i ugleda pri bledom svetlu fenjera čoveka sa već uperenim revolverom u ruci. Mora da je stajao tu još pre nego što je Landal kročio u dvorište. Bio je to krupan, snažan momak. Izgledao je kao kauboj. Bio je to Feri Lokhed. Razbojnik ga odmeri gnevno.

— Ko ste vi?

— Vlasnik ova dva konja — reče Lokhed odlučno. — A ko ste vi?

— Ja sam... — Landal prekinu u pola rečenice i usiljeno se osmehnulo. — Ja sam prijatelj spretnih ljudi. Shvatate li? Jedan postavlja zamku, drugi hvata pumu. Nije loše. Naučio sam bezbroj trikova. Ovaj je za mene sasvim nov.

— Doista? — upita Lokhed, koji je u ovom trenutku imao sreću da već drži uperen revolver u ruci i da ga ovaj precenjuje.

Konjušar se umeša:

— Šta to treba da znači, mister Lokhed? Da li ovaj čovek nešto hoće od vas?

— Nipošto — uzvratu kauboj ledeno.

To više nije bio onaj isti čovek koji je pre nekoliko dana stigao u Dodž Siti. Ne više onaj mladi, bezbrižni momak. Nešto se u njemu slo-milo i promenilo.

Ubio je dva čoveka bez potrebe. Dete u Dodž Sitiju u pijanoj baha-tosti, a čoveka sa zvezdom u gnevu, i zbog toga da bi mogao neometano da pobjegne.

Ako je u Dodž Sitiju i bio čovek, koga su možda mnogi žalili, sada je izvesno bio ubica. Ubica predstavnika zakona. Znao je to. Kauboj Feri Lokhed iz Alamoše jedino nije bio svestan toga da se on sam toliko promenio. Promenio se čak do te mere, da bi se njegovi veoma stari poznanici začudili kad bi ga sreli. Čak i maršal Erp, veliki poznavalac ljudi, koji ga je smatrao mekušcem, teško da bi ga prepoznao, jer se Lokhed za tako kratko vreme, zapravo od ubistva pomoćnika maršala O'Kona korenito izmenio.

I sada bi bez trenutka razmišljanja ustrelio ovog čoveka, ako bi mu se samo učinilo da je to potrebno. Učinio bi delo, koga se još do pre nekoliko dana užasavao.

Ranije se moglo reći za njega da je neobuzdan momak. Isto tako, bio je sklon romantičnom sanjarenju. Imao je slabu volju i bio sklon manjim porocima. Danas, međutim, postao je opasan.

Mislio je, kad je već dvojicu ubio, da dalje povećavanje broja ubijenih nije važno. Jedno ubistvo manje ili više — bilo mu je svejedno.

Razbojnik Landal je odmah osetio opasnost. Precenio je Lokheda samo utoliko što ga je smatrao pod-muklim i prepredenim, jer je polazio od sebe.

— Predložiću vam nešto, Lokhed! — Pošto je od konjušara čuo kaubojevo ime, mogao je da ga tako oslovi, što je u svakom slučaju na neki način odobrovoljilo mladića iz Alamoše.

— A to bi bilo?

Lokhed spusti revolver u opasač.

Landal je bio razbojnik, ali ne siguran i brz strelac, pa se zbog toga nije ni usudio da nešto pokuša protiv kradljivca svog konja.

— Delićemo.

— Šta? — upita Lokhed.

— Uбудućе sve.

— Nije mi potreban ortak.

— Nemojte to reći. U Lahunti sam video čoveka, kome se možemo suprotstaviti bolje ako smo zajedno. Naročito, ako su to dva čoveka kakvi smo vi i ja.

— Čini mi se da ste vi već imali ortaka?

— Imao sam ga. Tačno. Mislim da je ostao u Lahunti obešen.

— Ko je taj čovek, od koga se osećate ugroženim?

— Taj ugrožava nas obojicu.

Konjušar je upravo poveo konje u štalu. Njih dvojica ostadoše sami. Lokhed kao da je nešto naslutio.

— Mislite na nekog šerifa, možda? Landal klimnu glavom.

— Ne na nekog, Lokhede. Mislim na Vajata Erpa.

Kauboj se trže kao ošinut bičem. Sama pomisao da se maršal nalazi u blizini užasnula ga je.

— Znači li to da ste ga videli u Lahunti?

— Baš tamo. Bio mi je već toliko blizu da sam se preznojio dok sam uspeo da povećam rastojanje na spasonosnu razdaljinu.

Zar mu je maršal već bio za petama? Tako brzo? Pa, ako je za bilo koga to mogao da pretpostavi, onda je to važno za Vajata Erpa. Imao je prilike da upozna velikog Vajata Erpa. Nije nikad sreo takvog čoveka, koji je u sebi imao toliko energije i istrajnosti. Bio mu je za petama. Već stigao u Lahuntu! Prema tome, on je već na putu za Alamosu. Upravo tamo gde je on, Feri Lokhed, hteo da pobegne.

Šta da radi sa ovim čovekom ovde? Kako bi on mogao da mu bude koristan?

Landal kao da mu je čitao misli.

— Ukoliko razmišljate o mojoj upotrebljivosti, mister, moraću da vam kažem da sam tri puta pobegao iz zatvora, da sam nekoliko godina radio kao bravar i da svuda imam dobre prijatelje. Osim toga sam voz u Holiju, u kome ste vi najverovatnije sedeli, uspeo da zaustavim. Mislim da vam time nipošto nisam naškodilo.

Ne, to doista nije.

— Kako se zovete?

— Landal. Džeri Landal.

Kao i uvek dosada, kada je Ernest smatrao da svoje okaljano ime ne treba da navodi, koristio se imenom svoga brata, koji je kao cenjen čovek živio u Vičiti.

— Čini mi se da obojica imamo isti cilj, Lokhede?

— Nisam u to baš sasvim siguran.

— Kuda jašite?

— U Alamosu.

— Imamo li tamo prijatelja —

prevejani lisac se već izražavao u množini.

— Ja imam — uzvratilo Lokhed oprezno.

— Utoliko bolje. Shvatite i prihvatite to mirno. Džeri Landal vam može mnogo pomoći. Do danas mi ni jedna zatvorska brava nije odolela. Čini mi se da i vi s takvim stvarima morate da računate.

— Otkud vam ta misao pada na pamet.

Landal podiže obrve.

— Osećam da je tako, Lokhed. — Onda dodade: — Jašimo li?

— Sada?

— A kada ste vi mislili? Vajat Erp je veoma brz.

Ubicu podiže jeza.

Da, Erp je veoma brz. Ako je tako brzo stigao iz Dodž Sitija u Lahuntu, onda mu neće biti potrebno mnogo vremena da dođe i ovamo. Lokhedu je bilo jasno da će maršal jahati i dalje do Alamosa.

Ubica bi možda za neko vreme mogao da odloži kraj, koji mu je neminovno predstajao, da se nije uputio u svoj zavičaj, da je još ove noći, na primer, krenuo u nekom drugom bilo kom pravcu, za koji niko ne bi posumnjao da je izabrao. Možda bi mu čak najbolje bilo da se uputio prema severozapadu u planine.

Opasni čuvar zakona bi ga sledio bilo kud da krene. To je i Feriju bilo jasno.

Pošto je bio veoma vezan za Alamosu, umesto da se kloni tog grada, odabrao je baš njega.

Osim toga, imao je tamo prijatelje na koje je doista mogao da računa, dok bi u nekom nepoznatom mestu uvek morao da bude sam.

A ovaj Landal? Čovek, koji je krajnje mirno izbacio voz iz šina, hteo je da krene s njim. Možda mu doista može biti od koristi? Ljudi sa tako jakim nervima mogu da pomognu i predstavljaju najbolje ortake.

Čovek iz Dodž Sitija je takođe imao prijatelja, neku vrstu ortaka sa izuzetno jakim nervima. Sigurno je i sada uz njega taj opasni Holidej!

Utoliko pre neće biti pogrešan potez ako povede ovog Landala koji je posedovao čvrstinu i odlučnost, uz niz korisnih iskustava o kojima je i sam govorio. Čvrstina je, međutim, bila posebno važna, tim pre što je baš ona prilično nedostajala Feriju.

I sam Lokhed nije mislio o sebi da je naročito čvrst. To uverenje postalo je još jače od kako je počeo da pije, a posebno od kako ga je alkohol uvukao u krupne nevolje.

U zabludi je bio što se tiče Landala, utoliko što ga je smatrao revolverašem. Istina, bio je i sam veoma dobar strelac, ali više nije verovao svojim nervima. Sumnjao je u svoju sigurnu ruku i ako je nedavno ugasio dva ljudska života, kao da su plamen sveće. Ernest Landal, koji je bio stariji punih šest godina i proveo dosta vremena po zatvorima, u tom pogledu bio je čist. Sada, posle neuspelog poduhvata u Holifu, bio je na sve spreman.

Naročito od kako mu je Vajat Erp bio za petama.

Ova dva neobična čoveka se nisu tražila, ali su se našla, precenila jedan drugog i nastavila put zajedno smatrajući da će se tako lakše osloboditi opasnog gonioca.

Jahali su zajedno.

Deset milja iza Fort Garlanda stigli su do granice pokrajine Alamosa.

Ubica u bekstvu je odahnuo sa olakšanjem. Da je samo napomenuo svom pratiocu šta ga to goni u bekstvo, zbog čega zazire od Vajata Erpa, Landal bi odmah otišao na svoju stranu.

Ovako smatrao je Ferija korisnim ortakom, koji ovde u svom zavičaju može da nađe način da se prikrije pred opasnim goniocem.

Naravno i Landal je razmišljao o tome zbog čega mladi kauboj beži od maršala. Doneo je pogrešan zaključak: zbog konja. Naime, smatrao je Ferija lopovom, koji beži od svakog čuvara zakona, a naročito opasnog, jer je kradljivac koji ne zazire od toga da ukrade i dva konja.

Ovakvim tumačenjem stvari se Landal i zadovoljio. A to nipošto nije smeo. Prvi put u svom životu nije bio dovoljno oprezan i temeljan.

Uostalom i Vajat Erp mu je prvi put bio za petama. Bila je noć kada su stigli u grad na obali reke Rio Grande.

Landal je ispod oka pogledao svog novog ortaka kada su krenuli preko trošnog drvenog mosta.

Kaubojeve oči su svetlele.

Bio je kod kuće. Sada mu se sve činilo u redu.

Verovao je čvrsto da će mu pružiti pomoć. Ljudi iz Alamosa su se uvek držali zajedno. Tako mora biti.

Neće ni roditelji ostaviti svog sina na cedilu, bez obzira o čemu se radilo i protiv koga.

Ajrin je stajala u kuhinji i prala posuđe od večere. Otac i ostali su već otišli na počinak.

Feri Lokhed polako gurnu samo prislomljena kuhinjska vrata.

Devojka se okrete.

Landal, koji je stajao iza mladog kaubojja, mogao je da je vidi. Bio je prosto ošamućen devojčinom lepoto.

— Feri!

Bilo je divno čuti sestrin povik. U sledećem trenutku su se našli u zagrljaju. Suze su je gotovo zaslepile, tako da nije odmah primetila čoveka koji je stajao iza njenog brata.

— Feri! Već si se vratio! O kako se radujem. Sve vreme sam imala neke zle slutnje. Tako sam strahovala. No sada si opet ovde. Kako će se otac radovati, pa Pet i Džoni. Čak te je i Lujza često pominjala. Stalno je pričala kako njen veliki brat sada jaše po svetu...

Nisu još ništa znali!

Feri je za trenutak zatvorio oči, a onda se oslobodio sestrinog zagrljaja.

— Ovaj momak je Džeri Landal, Ajrin. A ova devojka je, naravno, moja sestra! Onda je lagano dodao — od koje sklanjaj prste. — Dovoljno mi je da vidim kako je gledaš, idiote!

Landal se široko osmehnu.

Prokletstvo, pa on je ovde stigao u jednu pravu kuću, porodicu. Gde li se može još videti ovakva golubica! Nije mu palo na pamet da se obazire na opomenu svog novog ortaka, nego je prihvatio obe Ajrinine ruke i snažno ih stezao. Tek kada ga Feri prostreli pogledom, uzmao je.

— Hajde, Landal, ostavi nas na trenutak nasamo. Ionako ćeš spavati preko kod Rika.

— Šta se dogodilo? — upita Ajrin iznenada uplašeno, čim je razbojnik izašao iz kuhinje.

— Ja... bio sam... u Dodž Sitiju...

— Da.

— Ajrin! — Nešto ga je stezalo u grlu. — Bio sam opet pijan.

— Da — devojka je počela da drhti. — Govori dalje Feri! Šta si učinio?

— Ja... sam jedno dete smrtno ranio Ajrin, ja... prekinu je kada je u sestrinim očima ugledao užasavanje.

— Da, to se desilo — nastavio je posle nekoliko trenutaka. — I tu se ništa ne može izmeniti. Pucao sam divlje, metak je udario u komad metala, odbio se i pogodio jednog malog, bledog dečaka.

— Ne! — Vrisnula je mlada devojka. — Feri... nemoj reći, nemoj molim te reći da je to istina! Nisi mogao dete, nedužno dete...

— Pa ja nisam hteo — vikao je Feri, ne mogavši da se obuzda. — Bio je to nesrećan slučaj.

— Nesrećan slučaj? — Ajrin je izmicala sve do prozora i posmatrala brata kao da pred sobom ima stranu osobu. — Ne Feri to nije nesrećan slučaj. To je više od toga, mnogo više.

Klonuo je na tronožac i zario lice u šake.

— Znam dobro, Ajrin.

Posle izvesnog vremena upitala je tiho:

— I... šta je Vajat Erp učinio?

Podigao je pogled. Uvek prvi pomenu maršalovog imena podilazila ga je hladna jeza.

— Vajat Erp? Kako ti je on pao na pamet?

— Nešto sam te pitala, Feri. Odgovori mi. U Dodž Sitiju je Vajat Erp čuvar zakona. Mora da je nešto učinio kada si ubio dete!

— Da — promrsi Feri. — Uzeo me je u zaštitu od ljudi koji su hteli da me linčuju.

Ajrin je drhtala.

— Uzeo u zaštitu od ljudi koji su hteli da te linčuju? — ponovila je užasavajuću rečenicu. — A onda, Feri, šta se onda dogodilo?

— Onda su me odveli u zatvor.

— Dalje, Feri. Nisi valjda pobe-
gao iz Vajat Erpovog zatvora?

Odmahnuo je glavom.

— Iste večeri je održano suđenje.

— Da.

Sa strepnjom je čekala nastavak.

— Dvadeset godina.

— Ne... — mucala je, boreći se protiv suza koje su navirale. — Ne...

— Sve je teklo neverovatno brzo. Nisam imao nikakvih šansi da nešto preduzima protiv takve nepravde...

— Nepravda? — rekla je muklo.

— Ti to nazivaš nepravdom? Zar ne znaš da se u svim državama ubistvo deteta kažnjava smrću?

Te reči su odjeknule ledeno i nemilosrdno.

Feri ustade i pogleda sestru gotovo prkosno.

— Kako možeš tako nešto da kažeš, Ajrin? Nije bilo ubistvo. Bila je to užasna nesreća.

— Ali je cenjeno kao ubistvo.

— U pravu si. Sudija je kazao...

— I? Govori dalje! — preklinjala je sestra, sluteći nešto još gore, ako je goreg moglo biti.

— Odveden sam. Dva maršalova pomoćnika su me čuvala u vozu. Trebalo je da me odvedu gore u Seskatovu...

— Ne! — vrisnula je devojka.

— U kamp II., ne u logor osuđenika na doživotnu robiju.

Nije više mogla da izdrži.

— Ne, Feri, reci... reci molim te da to sve nije istina, da ne stojiš ovde i ne pričaš mi sve ovo, da uopšte nisi stigao iz Dodž Sitija, nego si tamo sa Džonom Mek Linom, Holmanom.

Pun minut je vladao tajac.

— Ne, Ajrin — rekao je grubo. — Sve je onako kako sam ti već ispričao. Odmah iza granice Kolorada izvršen je napad na voz. Vagon u kome sam sedeo sa dvojicom maršalovih pomoćnika se prevrnuo i... ja sam mogao da bežim.

— Mogao si da bežiš!? — pitala je muklo.

— Da.

— I kako si stigao ovamo?

— Na konju koga sam našao u blizini pruge. Pripadao je čoveku koji je zaustavio voz...

— Landalu? — upitala je s mukom.

Feri potvrdi.

Oko Ajrininih usana usekle su se dve bore.

— I ti se usuđuješ da tog čoveka dovodiš u očevu kuću, Feri?

— Šta hoćeš? — gotovo se brecnuo na sestru. — Konačno, njemu mogu da zahvalim za sve.

Prišla mu je sasvim blizu.

— Šta ti ima njemu da zahvališ? To što si pobe-
gao, da tih dvadeset

godina, koje bi ipak jednom prošle, povećavaš za daljih deset? Tom lupetu samo to možeš da zahvališ!

— Nemoj tako da govoriš, Ajrin. On je moj ortak?

— Ortak?

— Da! I savetujem ti da ne budeš neljubazna prema njemu.

— Ti mi savetuješ?

— Da, kao tvoj stariji brat i čovek koji će jednog dana naslediti ovaj ranč. Možda ćeš hteti rado da stanuješ kod mene.

Ajrin nemoćno klonu na klupu kraj prozora.

— Feri, Feri, šta si to učinio? — Onda naglo podiže glavu. — Šta tvoj ortak hoće? Za šta ti je on potreban?

— Protiv onog drugog.

— Protiv koga, Feri? Reci mi. Pošto je uporno ćutao, ustala je sa klupe, dohvatila ga je za ramena i počela da tresse. — Feri protiv koga to hoćeš zajedno sa ortakom?

— Protiv maršala.

Uzmakla je uplašeno.

— Protiv Vajata Erpa?

Potvrdio je.

— Tako, dakle, on te prati? Naravno da te prati, šta ja još pitam! Mora da te prati. To je njegova dužnost kao čuvara zakona. A onaj Landal treba da ti pomogne da se maršalu suprotstaviš. Taj, pljačkaš željeznice, ta hulja...

— Ajrin!

Nije odgovorila. Samo mu je okrenula leđa.

Uz osećaj mučnine posmatrao je sestrina ramena, koja su podrhtavala od uzdržanog jecanja. Pribrao se.

— Probudi oca i Džonija — rekao je odlučno.

Okrenula se i promucala drhtavim glasom:

— Feri!

— Učini ono što sam ti rekao.

Izašla je oborene glave.

Došao je stari Lokhed, a za njim odmah i Džoni. Stajali su ukočeni i bunovni. Ajrin im je samo kazala da se dogodilo nešto užasno.

— Džoni — rekao je begunac. — Pozovi Rikija.

Kada je i stari kauboj stigao u kuhinju, Feri ih ukratko, bez uviđanja obavesti šta se sve odigralo. I ovoga puta je prećutao da je ubio pomoćnika maršala.

Otac se čvrsto držao za sto. Džoni je pobledeo kao kreč. Stari, verni Rik Somers izvadi plavu maramicu iz džepa i obrisao lice.

Najzad je otac prekinuo mučnu tišinu.

— I šta sada smeráš? — pitao je nesigurnim glasom, ne dižući pogled prema sinu, koji mu je navukao nevolju u kuću.

— Vi mi morate pomoći!

— Pomoći! — Stari je začuđeno gledao sina. — Šta ćeš reći majci?

— Ništa.

— Tako? Kako zamišljaš da ti mi pomognemo?

Umesto odgovora Feri je počeo da naređuje.

— Rik, ti ćeš ići kod Dejla Andersena. Dovešćeš Badgejla. I Ed Vinters treba takođe da dođe. Hajde, kreći! Nemoj im ništa govoriti. Samo da treba odmah da dođu. Džoni,

odjaši i pogledaj možeš li negde da nađeš Lika Nortona.

— Ne — uzviknula je Ajrin. — Ne tu pijanicu...

Feri okrete glavu prema njoj.

— Budi mirna! — prosiktao je. — Meni je sada sasvim svejedno ko će biti taj ko se zbog mene maše za revolver. Radi se o čoveku kome se treba suprotstaviti, a koji je veoma opasan, opasniji nego što slutiš. Ceninim da neće doći sam. Dok Holidej će sigurno biti uz njega.

— Dok Holidej! — promuca Džoni.

Stari Rik Somer klimnu glavom.

— Da, on je uvek s njim. Vredi za trojicu! Protiv obojice nam je potrebno bar deset ljudi. I možda devet drvenih krstača...

— Šta to treba da znači? — upita Feri gnevno.

Stari se odvoji od vrata, uz koja je sve vreme stajao, skide šešir s glave i procedi:

— To treba da znači da možeš činiti što hoćeš, ali nemaš nikakvih šansi.

— Tako dakle, nemam šansi? Ti si protiv mene? Nećeš da mi pomogneš?

— Rik je u pravu — složi se otac.

— Ne, nije u pravu! — To je rekla Ajrin. Svi su je začuđeno pogledali.

— Moramo da pomognemo Feriju, oče — nastavila je. — Ništa nam drugo i ne preostaje.

Rančer se ljutito obrati ćerki:

— Šta ti to govoriš? Treba znači da se borimo protiv državnog mar-

šala? Protiv čuvenog Vajata Erpa? Pa to je kraj za sve nas!

— A Feri! — insistirala je devojka. — Treba li on da umre?

— Ne — rekao je stari odlučno. — Treba da razmislimo šta ćemo učiniti.

— Ne treba da razmišljamo — čuo se unjkav glas Ernesta Landala sa vrata. Inače sve vreme je stajao u dvorištu posmatrao i prisluškiavao. Zapravo nije sve čuo, nego samo poslednje reči Ferijeovog oca.

— Nema šta da se razmišlja, ljudi. Treba dejstvovati!

— Hajde Rik, kreći konačno — ponovi Feri svoju naredbu. — I ti Džoni pohitaj!

U pončo su se svi okupili u maloj sobi. Pijanica Norton, sin farmera Andersona koji je sa Ferijem drugovao još od detinjstva, zatim kovačev sin Badgejl. Nisu jedino našli kod kuće Edija Vintersa.

— A baš nam je on najpotrebniji — procedi Feri.

— Zašto baš on — negodovao je Badgejl, koji nije mario Vintersa, jer je lako potezao oružje i bio pravi tip revolveraša.

Sada je ubica po treći put ponovio priču, izostavljajući i ovom prilikom da pomene pomoćnika maršala O'Konora.

Ljudi su stajali ćutke, mračnih lica oko stola, kada im je Feri rekao šta od njih očekuje.

— O! rajt — prihvatio je Anderson odmah. On bi prihvatio sve što mu njegov prijatelj predloži.

Badgejl je trljao bradu.

— Tvrd orah, ali uz tebe sam, Feri!

Norton je gledao kroz prozor. Pogled mu je bio staklast.

— U redu, Feri, znaš da možeš računati na mene. Svejedno mi je protiv koga se bori.

U sobu je ušao Landal. Feri ga je molio da ostane napolju i sačeka. Međutim, razbojniku je bilo dosadno. Stajao je kraj malog Džonija Lokheda uz vrata i rekao:

— Napolju je neki tip u dvorištu. Kada sam otvorio kapiju, držao je uperen revolver i iscerio se na mene. Neki melez ili tako nešto. Deluje prilično opasno.

— Edi! — povikali su Feri i Ajrin u glas.

Pošli su po Edija Vintersa i uveli ga u sobu. Zbog njega je Feri ispričao sve još jednom.

Melez se počea iza uha.

— Grom i pakao, to mi ti predlažeš?

— I svima nama takođe — prijeti Andersen.

— Ne bojiš se valjda?

Revolveraš grubo odgurnu Badgejla, koji ga je to upitao i reče prkosno:

— Ko, ja? Ne, Feri i ja sam uz tebe!

Stari Lokhed lupi pesnicom o sto.

— Jeste li svi poludeli? Ono što nameravate je borba protiv zakona!

— Šta drugo da čini, reče? — preklinjala je Ajrin.

— Najbolje što možemo da učini-

mo jeste da se suprotstavimo maršalu.

Starog rančera nisu uspeli da ubede. Napustio je sobu i otišao uz stepenice u spavaću sobu, gde je mučen najgorim slutnjama, probdeo ostatak noći.

Sledećeg prepodneva je u glavnoj ulici Alamosa načinjeno utvrđenje. Na sredini ulice je postavljeno nekoliko prevrnutih kola i bala slame.

Kada je šerif Braun, mali, bolešljiv čovek koji je već četiri godine nosio zvezdu u Alamosi, počeo da negoduje, iz obližnje krčme je izašao revolveraš Vinters i podviknuo:

— Gubite se što pre oдавде, šerife! Nije isključeno da će ovde uskoro biti veoma neprijatno.

— Šta se ovde dešava? — vikao je šerif.

— Dolaze nam prijatelji. A sada hvatajte maglu, inače ćemo morati da vas zatvorimo.

— Vinters! — uvređeno se trgao čuvar zakona. — Šta vam pada na pamet? Ako ste smislili nešto što nije u redu, onda odmah napustite grad.

— Čuli ste šta vam je rekao, šerife — čuo se iznenada glas Ferija Lokheda iz dvorišta kovača.

— Feri! Vi? Šta se to ovde kuva?

— Čuli ste da u grad dolaze ljudi sa kojima hoćemo da se obračunamo.

— Koji ljudi?

— Pre svega jedna varalica — dovikivao je Norton iz krčme. Obična varalica, šerife, eto ko. Taj probisvet je, pored ostalog prisvojio tuđe poznato ime. Naziva sebe Erpom. Zamislite to!

— Ja vas ne razumem, niti bilo šta shvatam.

— Nije ni potrebno. Gubite se konačno u svoju kancelariju vikao je nestrpljivo Vinters i spustio ruku na dršku revolvera.

Kada je šerif primetio da iz mnogih vrata nailaze ljudi, počeo je da izmiče i povukao se u bezbednost svoje kancelarije. Hteo je da tu sačeka rasplet događaja.

Bio je to pakleni dan.

Oko dvanaest na ulicu su izašli Feri, Vinters, Anderson i Badgejl. Sa njima je bio i mlađi Lokhed. Stali su iza barikada i motrili na put prema istoku.

Nigde na vidiku nije bilo žive duše.

Vladala je nepodnošljiva jara.

Feri se iznenada okrete.

— Gde je Landal?

— Ovde! — javi se razbojnik koji je sedeo u niši kovačeve kuće.

— Dodi dole!

— Zbog čega?

— Zato što ti ja kažem da dođeš — brecnu se Feri.

— Odavde vidim mnogo bolje...

Vinters okrete glavu i gotovo zatreša:

— Silazi ovamo, da ne bih ja dolazio tamo po tebe.

Landal nije imao kuda. Pretnja je bila nedvosmisleno izrečena.

Sada su svi stajali kod barikada. Piljili su prema istoku.

— Trebalo je da već stignu — reče Feri gnevno.

Landal mu uzvрати:

— Zbog čega? Možda im se uopšte ne žuri?

— Žuri im se.

Neko vreme niko ništa nije govorio. Tišinu je prvi prekinuo mali Džoni, Ferijev brat:

— A ako uopšte ne budu došli?

— Doći će!

Feri je to rekao krajnje odlučno i sigurno.

Čekali su i dalje svi koji su se okupili da se suprotstave velikom maršalu i time pomognu Feriju Lokhedu. Činili su to samo zbog toga što je bio iz njihovog grada.

Bilo je već dva sata.

Žega kao da je postala dva puta žešća. Ljudi su stajali u senci tremova i već suznih očiju motrili na istok.

Oko tri je Norton otišao po flašu viskija i vratio se s njom u busiju.

Feri mu naredi:

— Daj ovamo tu flašu viskija!

— Samo nemoj gubiti živce — reče mu pijanica mutna pogleda.

Na to mu Feri istrže flašu iz ruke i baci je prema kolima. Flaša udara o točak kola i razbi se u komade. Žutosmeđa tečnost se slivala niz točak i kapala u prašinu gde je brzo nestajala.

I ostalima je pošla voda na usta.

Svi su bili žedni. Međutim, znali su da sada ne smeju sebi to da dozvole, kada im predstoji sukob sa tako opasnim protivnikom.

— Oni će nas srediti — reče iznenada Anderson.

— Kako to misliš? — pitao je Feri.

— Tako što će nas udesiti. Zar vi ništa ne primećujete?

— Šta ti hoćeš? — promrsi Badgejl. — Molim te otvaraj usta onda kada imaš nešto da kažeš. U protivnom, možeš da uzjašiš tu tvoju ragu i vratiš se kozama.

— Šta si kazao? — kovač je poledeo od gneva.

— Tišina! — povika Feri, iako su i njemu nervi bili krajnje napeti.

— Oni će nas likvidirati na taj način što će nas ostaviti da se ovde istopimo na ovom suncu.

— Ne govori gluposti, Anderson. Pa oni nemaju pojma da mi ovde stojimo.

Tačno, nisu uopšte znali da ih ovde očekuju. Zašto se onda kog đavola još nisu pojavili?

Zbog toga što su već bili tu!

Baš u trenutku kada su svi ljudi stali kod prevrnutih kola i zauzeli busiju, motreći netremice prema istoku, izašli su iz Mortenovog pansiona i stupili na ulicu, a da ih niko nije primetio.

Mali Džoni, koji je stajao naslonjen uz točak kola, oseti kako mu klecaju kolena, kada je pred sobom ugledao dva čoveka. Stvorili su se tu kao da su iznikli iz zemlje.

Bila su to dva prilično visoka čoveka preplanulih, tvrdih lica i hladnih očiju. Obojica su imale crne stetson šešire i bele košulje. Jedan je imao crni kaput, a drugi bolero, takođe crn. Obojica su imala široke opasače i po dva revolvera.

Za malog Dožna, koji je tog dana prvi put opasao revolver, nije bilo nedoumice. Znao je koga ima pred sobom.

Vajat Erp!

Viši čovek sa širokim ramenima bio je sigurno Vajat Erp! Stajao je pred dečakom raskoračen, kao i njegov pratilac, Dok Holidej.

Džoni je hteo nešto da kaže, ali od straha nije uspeo da pusti glasa.

U tom trenutku su Ferija Lokheda izdali nervi. Grčevito je stegao točak kola i vikao u pravcu zapada:

— Zašto već ne dolazite?

— Mi smo ovde! — odjeknuo je metalni maršalov glas. Edi Vinters se prvi okrenuo. No čak i on, koji je bio najbrži, nije uspeo ni da dodirne dršku svog kolta.

Munjevitom brzinom našla su se sva četiri revolvera u rukama dva prijatelja iz Dodž Sitija.

— Feri Lokhed, optužujem te za ubistvo pomoćnika maršala O'Konora!

Zar je Feri ubio čuvara zakona?

Landal izmiče dva koraka u stranu i htede da šmugne na trem.

Holidej okrete cev svog revolvera prema njemu.

— Ostani gde si, bratac!

Landal se zgrči. Neodoljivo je podsećao na pacova, koji nije mogao da nađe izlaz.

— Hej, maršale — vikao je kockar, ne skidajući pogled sa Landala. — Zar vas ovaj gmizavac ne podseća na vašeg prijatelja sa pronalazačkim idejama?

— U pravu ste. On izgleda tačno kao čovek koji je u Holiju ukrao riđu kobilu, drugog konja u Lahunti i kao čovek, koji je uz pomoć svog ortaka Galupa, digao voz u vazduh. Ernest Landal, uhapšeni ste zbog napada na voz!

Mlada devojka istrča na ulicu.

— Feri! — vikala je. — Feri, odustani! Preklinjem te, misli na majku!

Bila je to Ajrin Lokhed.

— S puta, gospođice!

U to Edi Vinter baci revolver u prašinu. Bio je to znak. Kid Badgejl koji ga nikada nije mario, ovog puta je odmah sledio njegov primer.

Za njim su odbacili oružje Norton i Anderson.

Pošto je video bleđa lica ljudi oko sebe, ljudi, koji su do poslednjeg trenutka bili uz njega spremni i da žrtvuju život, i Feri je bacio svoj kolt na ulicu. Bio je to revolver, koji je uzeo Potsu.

Samo je mali Džoni zadržao revolver u opasaču. Jednostavno, zaboravio je na njega.

Sada, kada je osetio maršalov pogled, sva krv mu jurnu u lice.

— Šta je s tobom, momče? Hoćeš li možda sam da pucaš?

— Džoni, zakon je na njegovoj strani! To je Vajat Erp!

Pošto zbunjen dečak još uvek nije shvatio da i sam ima revolver u opasaču, maši se Feri Lokhed, koji je stajao uz mlađeg brata, za njegov opasač i izvadi revolver iz futrole.

Za delić sekunde je zadržao oružje u rukama, a onda ga baci na sred ulice, u pravcu u kome je maršal stajao.

Do obračuna u Alamosi nije došlo.

No onih nekoliko minuta u kojima su stajali jedni prema drugima, nikada niko nije zaboravio.

Feri Lokhed je odveden.

Sudija u Trinidadu osudio ga je na doživotnu robiju dole u Fort Vortu, u Teksasu.

Pokazalo se da mladić iz Alamosa doista nije bio jak. Već posle tri godine teško se razboleo i umro.

Vajat Erp i Dok Holidej su odjahali natrag u Kansas.

Kada su ušli u glavnu ulicu i prošli pored kuće doktora Hila, maršal zaustavi konja.

— Šta sam ono hteo još da vas pitam, Dok? Ah, da! Zar doktor Hil nije kazao da je malog Holera vratio da ne ide u školu, još godinu dana. Zbog čega?

— Da, u pravu ste, tako je kazao. Istina je, dečak je bio umno zaostao.

Maršal nabra obrve. Kada su stigli do kancelarije i maršal umorno kliznuo iz sedla, kockar podiže ruku u znak pozdrava.

— Ako opet dođe do slične gužve, dobro bi bilo da ne bude u sedam ujutro. Za mene je to gluvo doba noći!

K R A J

Pišite nam!

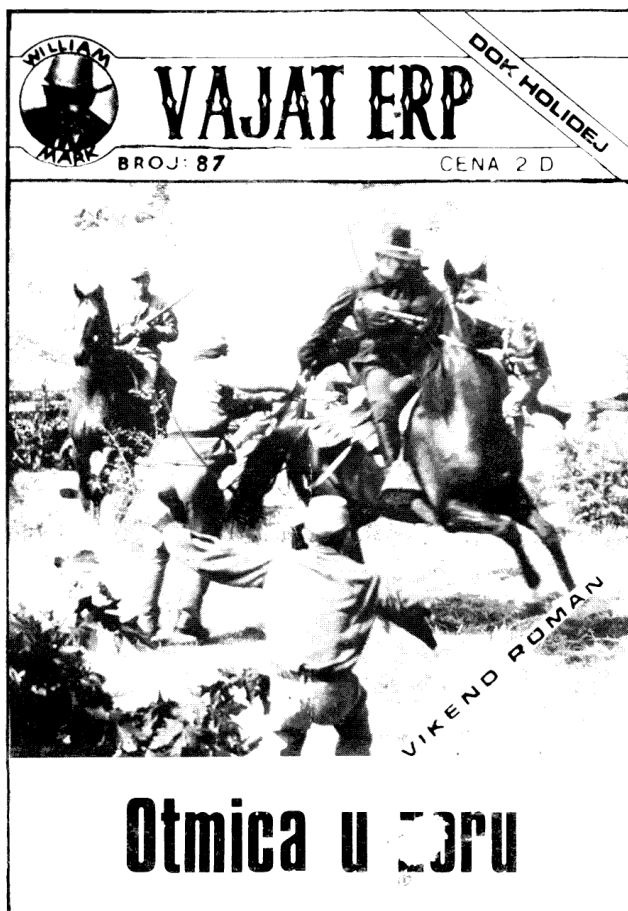
**Odgovore
na vaša
pisma
naći ćete
u**

PANORAMI

VELIKA NAGRADNA IGRA
SA „CRTANIM ROMANIMA” U
SJEDINJENE DRŽAVE!

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE - 2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni urednik: SVETOZAR TOMIĆ. Kreacija i izbor: D. MILOSAVLJEVIĆ. Pretplata: na 3 meseca 18 dinara, na 6 meseci 36 dinara, na jednu godinu 72 dinara. Za inostranstvo cene su dvostruke. Uplatu vršiti na tekući račun 657-1-255 sa naznakom za „Vajat Erpa“.

20. OKTOBAR 1970.